# SPORTAGENDA 2025 EN VERDER

# ZOETERMEER



# INHOUDSOPGAVE

## 01

Voorwoord 03

## 02

Zoetermeerders zijn actief 04
Trots op de sport in Zoetermeer 12
Vitale verenigingen 16
Accommodaties op orde 20

## 03

Bijlage 1: Participatie 29
Bijlage 2: Beleidskader 37
Bijlage 3: Terugblik 42

# VOORWOORD

Trots. Dat is het woord dat in ons opkomt, wanneer we denken aan sport in Zoetermeer. Trots op onze sportaanbieders, die met hun passie en toewijding het mogelijk maken dat jong en oud kunnen genieten van sport en beweging. Trots op de vele vrijwilligers, die dag in dag uit klaarstaan om sportevenementen te organiseren, teams te coachen en onze sportfaciliteiten te onderhouden. Zonder hen zou ons sportlandschap er heel anders uitzien. Maar bovenal zijn we trots op onze inwoners, die met enthousiasme en betrokkenheid bijdragen aan een levendige sportgemeente.

Tegelijkertijd staan we voor een opgave. Overgewicht in Nederland neemt toe. Zoetermeer is hier geen uitzondering op. Op diverse indicatoren loopt Zoetermeer zelfs achter op landelijk niveau. We hebben dus een belangrijke strijd aan te gaan en sport is hierin een belangrijk middel.

Sport is veel meer dan alleen fysieke inspanning. Het is een manier om gezond te blijven, vriendschappen te sluiten en samen plezier te hebben. In Zoetermeer geloven we in de kracht van sport om mensen te verbinden en onze gemeenschap sterker te maken. Onze stad bruist van sportieve activiteiten, van teamsporten tot individuele sporten, van recreatief tot topsport. Er is voor iedereen een plek om mee te doen.
Als gemeente Zoetermeer zetten we ons in om een omgeving te creëren waarin sport voor iedereen toegankelijk is. Dat doen we niet alleen door te investeren in sportfaciliteiten, maar ook door samen te werken met verenigingen, scholen en andere partners. Want alleen samen kunnen we onze doelen bereiken. Samen zorgen we ervoor dat iedereen de kans krijgt om te sporten, ongeacht leeftijd, achtergrond of fysieke gesteldheid.

Onze ambitie is om Zoetermeer synoniem te laten zijn aan een gezonde, sportieve en gezellige gemeente. Een gemeente waar sport een vanzelfsprekend onderdeel is van het dagelijks leven. Waar inwoners elkaar ontmoeten op het sportveld, in de sportschool of tijdens een wandeling in het park. We kijken dan ook vol vertrouwen en met trots naar de toekomst, waarin we blijven bouwen aan een sterk en divers sportklimaat.

Dank aan iedereen die hieraan bijdraagt. Samen maken we van Zoetermeer een plek om trots op te zijn.

Ronald Weerwag
Wethouder sport, gemeente Zoetermeer

# ZOETERMEERDERS ZIJN ACTIEF

Er wordt veel gesport en bewogen in Zoetermeer. Uit de Stadspeiling van 2023 komt bijvoorbeeld naar voren dat van de respondenten van 18 jaar t/m 64 jaar 73% aan sport doet. Achtendertig procent van de respondenten zegt dit via georganiseerde sport te doen. Maar niet iedereen sport wekelijks. Daarnaast geeft 26% aan te voldoen aan de voor hen geldende beweegrichtlijn. Een richtlijn waaraan pas voldaan wordt wanneer men minimaal 150 minuten per week, verspreid over diverse dagen, aan matig intensieve inspanning, zoals wandelen en fietsen, doet. Helaas zijn de definities van zowel het sportgedrag als de beweegrichtlijnen, door nieuwe inzichten van de landelijke organisaties, afgelopen jaren aangepast. Hierdoor is het moeilijk te vergelijken met de periode voorafgaand aan de Sportagenda en met landelijke onderzoeken. Uit de cijfers van de Stadspeiling blijkt echter dat de deelname aan georganiseerde sport door de jaren heen redelijk constant is. De resultaten in 2023 wijken niet of nauwelijks af van de afgelopen jaren.

In Zoetermeer vinden we het echter belangrijk dat iedereen die dat wil de mogelijkheid krijgt om te sporten en/of bewegen. Voor veel van onze inwoners is de mogelijkheid om te sporten of bewegen gelukkig vanzelfsprekend. Maar dat geldt niet voor iedereen. Sommige Zoetermeerders willen graag sporten en/of bewegen, maar ervaren een drempel om dat te doen. We willen dat steeds meer inwoners in beweging komen en blijven, en het plezier van bewegen en sporten ervaren. Juist ook inwoners die behoren tot (kwetsbare) groepen die nu nog een relatief lage sport- en beweegparticipatie hebben. Dat vraagt om een passend en toegankelijk sport- en beweegaanbod voor iedereen, met meer maatwerk voor de inwoners die een drempel ervaren.

Het organiseren van activiteiten en ondersteuning zo dicht mogelijk bij inwoners is een belangrijk uitgangspunt. Het is hierbij absoluut niet de bedoeling om de huidige sporters en bewegers te negeren. We hechten er grote waarde aan dat zij met plezier blijven bewegen en zich blijven inzetten als ambassadeur voor een actieve leefstijl.

***Sport als middel***

Sport en bewegen spelen een cruciale rol in de maatschappij en bieden zowel individuele als collectieve voordelen. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat regelmatige lichamelijke activiteit niet alleen bijdraagt aan een betere fysieke gezondheid, zoals het verminderen van het risico op chronische ziekten als obesitas, hart- en vaatziekten en diabetes, maar ook een positieve invloed heeft op de mentale gezondheid. Zo laten studies zien dat sport en beweging kunnen helpen om stress, angst en depressie te verminderen, en bijdragen aan een beter zelfbeeld en meer zelfvertrouwen.

Daarnaast vervullen sportactiviteiten een belangrijke sociale functie. Sport creëert gemeenschapsgevoel, verbetert sociale cohesie en bevordert integratie, ongeacht leeftijd, geslacht of achtergrond. Mensen die regelmatig deelnemen aan sport hebben meer kans om betrokken te zijn bij hun gemeenschap en ervaren een sterkere sociale binding. Dit blijkt onder andere uit onderzoek van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), waarin wordt benadrukt dat gemeenschappelijke sportactiviteiten de sociale inclusie kunnen bevorderen en de samenwerking binnen gemeenschappen versterkt.

Op economisch vlak heeft sport eveneens een aanzienlijke impact. Volgens studies van de Europese Commissie draagt de sportsector jaarlijks miljarden bij aan het bruto binnenlands product (BBP) van Europese landen, dankzij de directe en indirecte werkgelegenheid die het genereert. Bovendien kan de gezondheidswinst door preventieve effecten van beweging de kosten voor de gezondheidszorg aanzienlijk verlagen.

Uit een door het Kenniscentrum Sport & Bewegen opgestelde analyse van de Social Return On Investment van het sport- en beweegbeleid in Zoetermeer, blijkt dat de opbrengsten een veelvoud zijn van de kosten die we maken. Elke euro die we investeren levert een rendement van € 2,93 op. Dat cijfer ligt hoger dan het landelijke gemiddelde van € 2,76. Het onderzoek laat tevens zien dat wanneer we de beweegparticipatie met 10% weten te verhogen, de maatschappelijke meeropbrengst maar liefst € 13.542.215,- zou bedragen.

***Buurtsportcoaches***

Een belangrijke rol bij het activeren van onze inwoners is weggelegd voor de Combinatiefunctionarissen die, in lijn met de landelijke terminologie, vanaf heden buurtsportcoaches zullen heten. Zij hebben de taak om meer mensen te laten bewegen en verbinding te leggen tussen aanbieders van sport en bijvoorbeeld gezondheid, gezondheidszorg, jeugdzorg, kinderopvang en onderwijs. Hun activiteiten ontvangen jaarlijks tienduizenden bezoekers en de netwerken die gecreëerd worden zijn onmisbaar.

Tegelijkertijd valt er nog winst te behalen door meer focus te leggen op onze inwoners, die moeite hebben om het juiste beweegaanbod te vinden. Hiervoor moet niet alleen contact met hen worden gezocht, ook moeten we onze (sport)organisaties helpen om hun organisatie en aanbod zo in te richten dat deze ook aansluiten op de behoeften van deze groep. Deze focus kan resulteren in een lager aantal deelnemers aan de betreffende projecten, omdat de reeds actieve inwoners minder aangesproken worden. Daarentegen wordt de effectiviteit verhoogd. We gaan dus voor kwaliteit boven kwantiteit. De buurtsportcoach fungeert hierbij als makelaar, verbinder en kenniscentrum, en zal dus bij voorkeur niet de uitvoerder zijn. Hierdoor kunnen we sneller en efficiënter nieuw aanbod opzetten en nieuwe bewegers enthousiasmeren.

De buurtsportcoaches komen voort uit een landelijke regeling. Hierdoor wordt circa 40% van de loonkosten betaald door het Rijk, het overige deel wordt bekostigd vanuit cofinanciering van, met name, de gemeente. Een deel van deze cofinanciering is tijdelijk beschikbaar gesteld (tot en met 2025). Om te voorkomen dat enkele buurtsportcoaches moeten stoppen met hun activiteiten en daardoor succesvolle projecten vervallen, gaan we op zoek naar structurele kostendragers. Deze kunnen worden gevonden binnen andere beleidsterreinen, maar ook samenwerking met sportaanbieders, gezondheidsorganisaties en het bedrijfsleven worden verkend.

***Dichtbij de inwoner***

Om onze inwoners te enthousiasmeren voor een actieve leefstijl is het belangrijk dat het aanbod aansluit bij de wensen van de gebruiker. De enthousiaste sporters zijn bereid om meer te betalen, verder te reizen en andere concessies te doen. Dit geldt niet voor de groep die nog niet gegrepen is door het beweegvirus. We moeten dan ook proberen zo veel mogelijk drempels weg te nemen.

Uit onderzoek blijkt dat leden van sportverenigingen langer actief blijven dan leden van commerciële organisaties of sporters in de openbare buitenruimte. We beschouwen de sportverenigingen dan ook als belangrijke partner in het activeren en het blijvend enthousiasmeren van sporters. Om de verenigingen hierbij te ondersteunen zetten we een Clubkadercoach in. Deze coach ondersteunt verenigingen bij het begeleiden van trainers, met als doel het sportplezier van leden te vergroten en het verankeren van deze werkzaamheden in het beleid.

Echter, meer en meer bewegen onze inwoners op andere locaties, dichter bij huis. Denk daarbij aan wandelgroepen, bootcamp of jongerenactiviteiten op speelveldjes. Dit aanbod is mede succesvol omdat het op deze specifieke locatie plaatsvindt. In plaats van het aanbod te verplaatsen, gaan we juist op zoek naar een manier om het aanbod op deze locaties te bestendigen.

Het activeren van onze jeugd doen we veelal in combinatie met het onderwijs. Niet alleen vindt structureel bewegingsonderwijs plaats, ook wordt middels projecten aandacht besteed aan een gezonde leefstijl. Ook wordt bijvoorbeeld aandacht besteed aan de gezonde school en wordt middels de MQ-scan de ontwikkeling op het gebied van het bewegingsonderwijs gemonitord. Voor de kinderen die moeite hebben met de motoriek, wordt aanvullend aanbod opgezet. Hierbij kan gedacht worden aan extra naschoolse beweegmomenten, zodat zij de motorische achterstand kunnen inlopen en meer plezier in bewegen kunnen beleven.

***Jeugd***

Jong geleerd is oud gedaan. We geloven dat dit gezegde ook van toepassing is op een gezonde leefstijl. We streven er naar de jeugd al op jonge leeftijd hiermee in aanraking te brengen. Voor de allerjongsten bieden we in vakanties bijvoorbeeld Peutersport aan. De basisschooljeugd wordt bediend met een zeer breed aanbod aan activiteiten. Vanuit onze Zoetermeerse Aanpak Gewoon Gezond (ZAGG), werken we met de programma's Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst (JOGG), Kind naar Gezond Gewicht (KnGG) en het Partnerschap Overgewicht Nederland (PON), in een drie jaar durende pilot waarin wordt samengewerkt met het gezondheidsdomein. De drie programma's worden samengebracht, zodat er een netwerk rondom overgewicht/ obesitas gekoppeld aan een gezonde leefomgeving ontstaat.

Wekelijkse activiteiten zoals pauzesport, de uitleenbox, Sport en Spel en inzet op de Krajicek Playgrounds zorgen voor een breed scala aan laagdrempelige activiteiten. Op specifieke momenten wordt dit aanbod ook nog eens aangevuld met evenementen, zoals het Doe Meer! Paspoort, de Buitenspeeldagen, schoolsporttoernooien en mega-instuiven. We bieden onze jeugd dus legio mogelijkheden om activiteiten te vinden die bij hun interesses en talenten passen. Hierbij werken we vaak samen met de sportaanbieders en andere maatschappelijke partners uit de stad.

De oudere jeugd wordt specifiek aangesproken via de organisatie van speciaal op hen gerichte activiteiten in de wijk en het nieuw op te starten pilotproject aangaande het vergroten van de sociale preventie middels sport. De middelbare schoolleeftijd is een periode waarin veel jongeren afhaken bij hun sportvereniging. Samen met de sportaanbieders gaan we op zoek naar concepten die aansluiten bij de wensen en mogelijkheden van jongeren.



***Volwassenen***

Waar jongeren vaak hun lidmaatschap bij de sportvereniging stopzetten, maar nog wel relatief veel blijven bewegen, wordt dit tijdens de volwassen leeftijd nóg minder. De combinatie van werk, gezin en afnemende lichamelijke prestaties zorgt ervoor dat het voor, met name jonge, volwassenen moeilijk is om voldoende te blijven bewegen. Het is echter ook een moeilijk bereikbare doelgroep, met andere prioriteiten. Desondanks gaan we met de sportaanbieders op zoek naar aangepaste vormen van bewegen die wel aanspreken. De populariteit van bijvoorbeeld 35 voetbal en trimhockey zijn mooie voorbeelden hiervan.

Voor de nog iets oudere doelgroep zijn er wandelgroepen actief. Deze blijken, gezien hun populariteit, in een behoefte te voorzien en willen we komende jaren gaan uitbreiden. Vanuit de landelijke overheid worden we aangemoedigd om veel aandacht te besteden aan valpreventie. In Zoetermeer is dit opgenomen in Brede Activiteiten Voor Ouderen, oftewel Bravo! Hierin worden (gratis) activiteiten georganiseerd voor de 55+ en oudere doelgroep. Hierin wordt zowel aandacht besteed aan bewegen als aan de algemene gezondheid door de inzet van fitscans en voorlichting over gezonde voeding.

***Minima***

Zoals aangegeven willen we voorkomen dat er drempels bestaan om deel te nemen aan beweegaanbod. Om deze drempels op zijn minst te verkleinen wordt vanuit het armoedebeleid de ZoetermeerPas ingezet. De ZoetermeerPas is een voordeelpas voor inwoners met een laag inkomen, en deze is te gebruiken is voor activiteiten. Op de pas staan verschillende tegoeden, die bijvoorbeeld de kosten voor verenigingslidmaatschap of zwemlessen verlagen. Ook Stichting Leergeld draagt bij aan de mogelijkheden om te sporten.

***Aangepast sporten***

Bij de groep aangepaste sporters is de beweegparticipatie nog ver onder het gemiddelde. Samen met de buurgemeenten werken we aan het vergroten van het aantal activiteiten, het verbeteren van de promotie ervan en het verbreden van de diversiteit aan aanbod. Daarnaast zetten we ons lokaal in met projecten zoals de Heldendag en een Sportdag Buitengewoon bewegen, om deze groep te activeren. Ook de samenwerking met de Zoetermeerse sportaanbieders met aangepast sportaanbod is bij deze opgave van groot belang.

Voor het speciaal onderwijs (basis en voortgezet) wordt schoolzwemmen aangeboden, waarvan een deel wordt gefinancierd vanuit de scholen zelf. Echter, de animo onder de scholen neemt de afgelopen jaren af. We gaan met het onderwijs in gesprek om te achterhalen of, en op welke wijze, we dit aanbod weer aantrekkelijk kunnen maken.

***Diplomazwemmen***

We hechten er waarde aan dat in Zoetermeer alle kinderen de kans krijgen om hun zwemdiploma's te halen. Op basis van onderzoek concluderen we dat veel Zoetermeerse kinderen in het bezit zijn van zwemdiploma's, maar nog niet iedereen. Het grote verschil tussen de verschillende wijken valt hierbij op; landelijk onderzoek laat zien dat beweegparticipatie en het behalen van zwemdiploma's beïnvloed wordt door onder andere het gezinsinkomen en de herkomst van het gezin.

Om het aantal kinderen met een zwemdiploma verder te verhogen zorgen we ervoor dat er voldoende zwembaden zijn zodat iedereen terecht kan voor zwemles. Tevens gaan we kijken op welke wijze we in wijken waar minder zwemdiploma's behaald worden middels promotie hier verandering in aan kunnen brengen. We blijven inzetten op de ZoetermeerPas voor financiële ondersteuning aan minima en we verkennen de mogelijkheid om de zwemstimuleringsregeling op een andere wijze in te richten.

# DOELSTELLINGEN

**1** We dragen bij aan de doelstellingen van de Nota Lokaal Preventief Gezondheidsbeleid

- Bewustzijn creëren over gezond leven en inwoners steeds uitnodigen om aan hun gezondheid te werken.
- De gezondheid van mensen verbeteren en waar mogelijk (chronische) ziekten voorkomen.
- Gezondheidsbescherming op peil houden, waar nodig verbeteren en nieuwe bedreigingen het hoofd bieden.
- Gezondheidsachterstanden verkleinen.
- Het voorkomen van zwaardere zorgvragen door van preventie een vanzelfsprekende eerste stap te maken in de keten
  van welzijn en zorg.

**2** We dragen bij aan de doelstellingen van Integraal werken aan een gezonde stad:

- terugdringen gezondheidsachterstanden
- een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten
- het versterken van (de verbinding met) de sociale basis
- een gezonde leefstijl
- versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
- vitaal ouder worden
- domeinoverstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur

**3** We vergroten het aantal inwoners dat voldoet aan de voor hen geldende beweegrichtlijn naar tenminste het niveau van het landelijk gemiddelde op basis van de metingen van Centraal Bureau van de Statistiek (CBS) in een periode van tien jaar.

**4** We vergroten het aantal inwoners dat wekelijks aan sport doet naar tenminste het niveau van het landelijk gemiddelde op basis van de metingen van Centraal Bureau van de Statistiek (CBS) in een periode van tien jaar.

# WAT GAAN WE CONCREET DOEN

1. Aan de hand van data gaan we op zoek naar doelgroepen, locaties en wijken waar de beweegparticipatie het laagst is.

2. Buurtsportcoaches dragen bij aan de uitvoering van de Sportagenda als organisator, facilitator of promotor van sportactiviteiten.

3. We organiseren evenementen en projecten die specifiek gericht zijn op het in beweging brengen van inactieve inwoners en betrekken daarbij zowel sportverenigingen als commerciële aanbieders.

4. We gaan met sportaanbieders en andere organisaties in gesprek om te komen tot innovatief aanbod dat aansluit bij de wensen en behoeften van (potentiële) afhakers.

5. We onderzoeken of en op welke wijze we het schoolzwemmen aantrekkelijker voor het speciaal (basis)onderwijs kunnen maken.

# WAT GAAN WE CONCREET DOEN

6 We betrekken de sportadviesraad bij de organisatie van sportcafés en thema-bijeenkomsten om maximaal aan te sluiten bij de behoeften en potenties van de sportaanbieders.

7 We ondersteunen sportaanbieders bij het begeleiden van trainers, met als doel het sportplezier van leden te vergroten en het verankeren van deze werkzaamheden in beleid.

8 Er is een regiegroep Sportakkoord die partners stimuleert om initiatieven te ontplooien aansluitend op de behoeften van onze inwoners en die initiatief neemt om de acties zoals beschreven in het Sportakkoord verder uit te werken. De aanvraag van landelijke sportservices ter ondersteuning van sportaanbieders op diverse onderdelen maakt hier deel van uit.

9 Er is een laagdrempelig platform waar inwoners beweegprogramma's voor diverse doelgroepen kunnen vinden.

10 Tezamen met de Sportadviesraad activeren, ondersteunen en faciliteren we sportaanbieders om actief bij te dragen aan de ambitie om het aantal inwoners dat wekelijks aan sport doet naar het landelijk gemiddelde te brengen.

# TROTS OP DE SPORT IN ZOETERMEER

Sport zorgt voor vermaak. Miljoenen Nederlanders genieten wekelijks van topsport. In het stadion, op de club, in het park, voor de buis, achter de computer of op de telefoon. Dat geeft sjeu aan het leven. Bovendien wordt de trots en het wij-gevoel van de inwoners hiermee versterkt. Aansprekende sportprestaties en - evenementen dragen daarnaast bij aan de profilering van Zoetermeer als stad waar sport hoog in het vaandel staat. De gemeente ziet het als haar verantwoordelijkheid om hieraan bij te dragen, door in te zetten op breedtesport als basis en de piramide van de onderkant te laten groeien.

***Breedtesport als basis***

Vanuit de maatschappelijke functie en verantwoordelijkheid van de gemeente ligt de nadruk binnen deze sportagenda op het voorzien in voldoende en goede mogelijkheden voor de breedtesport. Daarmee leggen we ook een fundament voor de prestatieve sport. Hoewel we positief staan tegenover ontwikkelingen op het gebied van talentontwikkeling en topsport, wordt dit niet gezien als speerpunt in het gemeentelijk sportbeleid. In de voorbijgaande jaren hebben diverse sportaanbieders laten zien hier goed toe in staat te zijn. Dit sluit aan bij de uitkomsten van het participatietraject, maar betekent echter niet in dat we niet trots zijn op onze sporters en sportaanbieders. In tegendeel! Uitzonderlijke prestaties vinden op elk niveau plaats en deze vieren we graag mee.

***Talentonwikkeling vanuit het veld***

De weg van talent tot topsporter is een lange en lastige, waarin veel wordt gevraagd van de sporter en zijn- of haar omgeving. Vaak zijn er ondersteuningsmogelijkheden vanuit verenigingen, bonden, NOC*NSF of het bedrijfsleven. Ontwikkelingen vanuit het bedrijfsleven en sportorganisaties om te investeren in topsport of verdere talentontwikkeling juichen wij toe en de gemeente zal openstaan om hierin mee te denken.

***Vieren van successen***

Het sportgala biedt een podium voor onze topsporters en topprestaties. We proberen hiermee onze inwoners te inspireren om ook hun dromen na te jagen. Dit gala houden we daarom in stand. Daarnaast besteden we aandacht aan de mooie successen uit de breedtesport en goede voorbeelden op het gebied van maatschappelijke projecten in de sport.

De gemeente Zoetermeer kent diverse onderscheidingen, waarmee een blijk van waardering wordt gegeven aan personen of organisaties die zich hebben ingezet voor de stad of haar inwoners. Specifiek voor sport bestaan twee verschillende onderscheidingen, te weten de Sportpenning en de Sportwaarderingsprijs. We gaan het waarderingsbeleid evalueren met als doel onze sporters en vrijwilligers nog beter te eren, en daarmee onze trots tot uitdrukking te brengen.

***Sportevenementen***

Verschillende sportaanbieders ontvangen subsidie voor de organisatie van (top)sportevenementen. Deze mogelijkheid blijft bestaan. In tegenstelling tot andere onderdelen van dit sportbeleid ligt hier de focus op topsportevenementen, maar een groter breedtesportevenement met profileringswaarde voor Zoetermeer kan ook rekenen op ondersteuning. Hierbij wordt aansluiting gevonden met 'Zoetermeer is de plek' en het evenementenbeleid van de gemeente Zoetermeer.

We ontwikkelen een nieuwe subsidieregeling voor (sport) evenementen, in lijn met de voorwaarden die aan andere gemeentelijke subsidies worden gesteld. We streven ernaar op deze manier duidelijkheid te verschaffen bij de aanvrager en tegelijkertijd het aanvraagproces makkelijker te maken. Naast financiële ondersteuning gaan we ons extra inzetten op de publicitaire ondersteuning van aansprekende sportevenementen, zodat onze inwoners geënthousiasmeerd worden om het evenement te bezoeken. We streven ernaar op die manier deze evenementen als inspiratiebron voor onze jongste inwoners en de niet-bewegers in te zetten.



# DOELSTELLINGEN

1. We benutten aansprekende topsportprestaties en sport-evenementen voor de profilering van Zoetermeer en als inspiratie voor de breedtesport.

2. We leggen de focus op de breedtesport, waarmee een basis gelegd wordt voor de prestatieve sport.

3. We ondersteunen jaarlijks tenminste vijf sportevenementen die bijdragen aan een  profilering van Zoetermeer op gebied van sport & vrije tijd.

# WAT GAAN WE CONCREET DOEN

1. We organiseren jaarlijks een sportgala.

2. We verstrekken subsidie voor sportevenementen die aansluiten op de gewenste profilering van Zoetermeer.

3. We evalueren het waarderingsbeleid en vullen dit, indien gewenst, anders in.

4. We ontwikkelen een nieuwe subsidieregeling voor (sport)evenementen en zoeken hierbij aansluiting bij andere subsidiemogelijkheden van de gemeente Zoetermeer.

5. We gaan aansprekende sportevenementen publicitair ondersteunen en onder de aandacht brengen van onze inwoners.

# VITALE VERENIGINGEN

Je kunt als stad nog zoveel prachtige sportruimtes en –accommodaties hebben, als er geen activiteiten worden georganiseerd of de accommodaties zijn niet toegankelijk dan schiet niemand daar iets mee op. Sportverenigingen met al hun vrijwilligers, sportondernemers en andere aanbieders van sport zijn daarom een essentieel onderdeel van de Zoetermeerse sportinfrastructuur. Zij bieden onze inwoners en bezoekers op allerlei manieren sportief plezier, zijn maatschappelijk actief in onze buurten en wijken en zijn onmisbaar in het herkennen en opleiden van onze talenten.

De (traditionele) sportverenigingen zijn van oudsher belangrijke partners van de gemeente in de ambitie om zoveel mogelijk Zoetermeerders structureel en zelfstandig te laten sporten en bewegen. Door de inzet van buurtsportcoaches bij verenigingen, maatschappelijke organisaties, op scholen en in de wijken, stimuleren we Zoetermeerders al van jongs af aan om te bewegen. Echter, met het toenemen van de leeftijd vermindert de deelname aan georganiseerde sport. De meeste volwassen Zoetermeerders sporten buiten verenigingsverband in de sportschool, in het park of op de openbare weg. Het één sluit het ander overigens niet uit. Veel inwoners doen beide. Er zijn naast de verenigingen ook vele andere sportaanbieders actief. Naast commerciële sportondernemers en innovatieve starters, verzorgen ook welzijns-, zorg- en wijkorganisaties sport- en beweegactiviteiten. Er ontstaan nieuwe sportplatformen die inspelen op de veranderende sportbehoefte en -wensen. Wij willen optimaal gebruik maken van de innovatie en uitvoeringskracht van sportaanbieders en willen daarom ook de relatie met deze (nieuwe) aanbieders versterken.

***De ruggengraat van sportief Zoetermeer***

De sportaanbieders vormen de ruggengraat van sportief Zoetermeer. Dat doen zij niet alleen door sportief aanbod , maar ook naast het sportveld bieden zij een meerwaarde. Leden, vrijwilligers en betaald kader vormen samen een team in het voortbestaan van een micro-samenleving. Leden maken samen de vereniging, waardoor leden verantwoordelijkheden hebben richting de vereniging en andere leden. Hierdoor worden vriendschappen voor het leven gesloten. Echter, bestuurder of vrijwilliger zijn van een sportvereniging wordt steeds uitdagender. Iedereen is druk, er wordt makkelijk en snel kritiek geleverd op het functioneren en door veranderingen in de samenleving, nieuwe wet- en regelgeving en culturele ontwikkelingen stapelen de uitdagingen zich op.

De gemeente ziet - en erkent deze ontwikkelingen en de daaraan gekoppelde uitdaging en ondersteunt de verenigingen daarom daar waar het kan. We streven ernaar dat verenigingen sterk en vitaal zijn. Dat houdt in dat we toewerken naar een situatie waarin de sportverenigingen ook zonder structurele subsidie in staat zijn in leven te blijven. Voor het bepalen van de vitaliteit van een sportvereniging zijn wat ons betreft in elk geval de volgende kenmerken relevant:

- Organisatie (stabiel en representatief kader, ontwikkeling ledenaantal, aansluiting sportbond)
- Financiën (sluitende begroting, verantwoord financieel beleid, meerjarenplan)
- Accommodaties (veilig, goed onderhouden, bereikbaar en toegankelijk, voorzien in behoefte)
- Beleid en visie (vastgelegd op papier, toekomstgericht, draagvlak)
- Communicatie (intern en extern, voorziet in behoefte)
- Maatschappelijke inzet (buurtfunctie, samenwerking met maatschappelijke partners, sociaalmaatschappelijke projecten)

De vitaliteit van een vereniging is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de vereniging zelf. Maar als gemeente willen we algemene ondersteuning bieden en zicht krijgen op de vitaliteit van de sportverenigingen in Zoetermeer.

***Sportloket***

Binnen de gemeente is het Sportloket de informatiebron en het aanspreekpunt voor alle vragen over sport in Zoetermeer. Om de kwaliteit van dit sportloket nog verder te verhogen, en alle ondersteuningsmogelijkheden die er zijn voor verenigingen onder te brengen onder één paraplu, is een samenwerking aangegaan met NOC*NSF Clubloket. Hierdoor hoeven clubs niet meer én langs de bond én langs NOC*NSF én langs het sportakkoord. Een welkome verlichting voor de toch al zwaar belaste vrijwilligers van de verenigingen.

Tijdens de participatie van deze sportagenda werd wederom duidelijk dat de verenigingen veel waarde hechten aan onze verenigingsondersteuning. Daar komen we aan tegemoet door actief in te zetten op verenigingsondersteuning. Bij ondersteuning kan gedacht worden aan de beantwoording van vragen over ledenbehoud, beleidsontwikkeling (bijvoorbeeld vrijwilligersbeleid, maatschappelijke visie), fondsenwerving en communicatie. Maar ook kunnen verenigingen met complexere vraagstukken, over bijvoorbeeld fusietrajecten, beleidsvorming en financiële uitdagingen, zich bij ons melden. Daar waar nodig wordt externe ondersteuning vanuit bijvoorbeeld NOC*NSF of andere deskundige organisaties aangeboden.

Vanuit de sportaanbieders is de vraag naar voren om ondersteuning te bieden bij de scholing van vrijwilligers en technisch kader. Het betreft hierbij voornamelijk de omgang met speciale doelgroepen, waar specifieke kennis en vaardigheden voor ontbreken.

***Kennisuitwisseling***

Naast ondersteuning blijven we ook inzetten op verbinding. Daarvoor organiseren we drie keer per jaar een sportcafé, waarin ontmoeting en kennisuitwisseling centraal staan. Deze frequentie sluit goed aan bij de goed gevulde agenda van sportaanbieders. De komende jaren streven we ernaar om, naast de sportverenigingen, ook commerciële sportaanbieders en andere maatschappelijke partners te enthousiasmeren voor deze bijeenkomsten. Door elkaar te ontmoeten en gebruik te maken van elkaars netwerk ontstaan nieuwe kansen.

***Sportadviesraad***

Sinds het voorjaar van 2024 is een sportadviesraad actief in Zoetermeer. Dit officiële orgaan bevat vertegenwoordigers van diverse sportaanbieders en adviseert het college namens de gehele sportsector. Dit advies mag de sportadviesraad gevraagd en ongevraagd geven. Daarnaast zal de gemeente, in het geval van beleidsvorming, haar voornemens voorleggen aan hen. Een van de eerste taken van de raad was adviseren over de inhoud van deze Sportagenda. De sportadviesraad ontvangt jaarlijks een bijdrage vanuit de gemeente voor onkosten.

***Sociaal veilige sport***

Ongewenste situaties zoals discriminatie, grensoverschrijdend gedrag, doping en matchfixing zijn een bedreiging om met plezier te kunnen sporten. Door sport in de kern veilig en verantwoord te organiseren, waarbij normen worden gesteld in lijn met de huidige maatschappelijke context, is er voor iedereen ruimte binnen de vereniging. Samen met de sportaanbieders wordt een plan van aanpak opgesteld, dat aansluit bij deze ambitie. de algemene gezondheid door de inzet van fitscans en voorlichting over gezonde voeding.

# DOELSTELLINGEN

1. Het verbeteren van de samenwerking tussen sportaanbieders onderling en tussen sportaanbieders en andere maatschappelijke organisaties.

2. Het aandeel vitale sportverenigingen neemt met 20% toe ten opzichte van het jaar 2022.

3. Het ondersteunen van sportverenigingen bij vraagstukken, door middel van scholing, professionele ondersteuning of kennisuitwisseling.

# WAT GAAN WE CONCREET DOEN

1. We doen periodiek onderzoek naar de vitaliteit van sportverenigingen middels de verenigingsmonitor.

2. Tezamen met de sportadviesraad analyseren we de uitkomsten van de verenigingsmonitor en bepalen we waar en hoe we inzetten op het vergroten van het aantal vitale verenigingen en het aantal actieve sporters bij vitale verenigingen.

3. We betrekken commerciële sportaanbieders bij onze verenigings-ondersteuningstrajecten, zoals scholingen en sportcafés.

4. Het organiseren van scholingen voor trainers en vrijwilligers op het gebied van speciale doelgroepen.

5. We stellen samen met de sportaanbieders een plan van aanpak op, om sociale veiligheid en integriteit bij lokale sportaanbieders te stimuleren en te ondersteunen.

# ACCOMMODATIES OP ORDE

Veel sporten vragen om een specifieke accommodatie; soms een accommodatie waar slechts één type sport op beoefend kan worden, maar gelukkig kan het vaak ook in samenwerking met een andere sport. Dit betekent een verscheidenheid aan sporten en dus een verscheidenheid aan sportaccommodaties. Naast een grote verscheidenheid aan accommodaties, zodat verschillende sporten en verschillende organisaties hun thuishaven hebben, is het ook van belang dat er voldoende capaciteit is en de accommodaties goede faciliteiten bieden. Zo kunnen sportaanbieders op een zo optimaal mogelijke manier trainingen en wedstrijden organiseren. Dit zorgt weer voor een grote mate van tevredenheid en plezier onder onze inwoners. Het vraagt echter om creativiteit en samenwerking, want zowel de middelen als de ruimte zijn niet onbeperkt voorhanden.

Sterker nog, de druk op de beschikbare ruimtes en accommodaties wordt de komende jaren alleen maar groter. Er worden maar liefst 10.000 woningen bijgebouwd. Onder de nieuwe bewoners hiervan bevindt zich een groot aantal sporters. Dit vraagt om een secuur plan voor wat betreft de groei en bezetting van onze sportaccommodaties, maar ook een slimme inrichting van onze openbare orde.

Over het algemeen worden de sportaccommodaties met een ruime voldoende gewaardeerd (Stadspeiling 2023). Uiteraard willen we deze mate van tevredenheid behouden. Echter, we zien ook dat de afgelopen jaren met regelmaat gekozen wordt voor middelmaat bij de realisatie van met name binnensportaccommodaties. Hierdoor worden verenigingen beperkt en laten we kansen liggen. We streven ernaar bij de realisatie van toekomstige accommodaties helder te onderbouwen waarom extra meters of extra voorzieningen van meerwaarde kunnen zijn voor onze gemeentelijke doelstellingen, en laten de betrokken sportaanbieders hier actief in meedenken.

***Planmatig werken***

We hebben oog voor de kwaliteit en kwantiteit van sportaccommodaties en zien daarbij een nadrukkelijkere rol weggelegd voor de sportaanbieders zelf. We stimuleren samenwerking tussen verschillende sportaanbieders en ondersteunen verenigingen die zelf initiatief tonen. Voorbeelden hiervan zijn initiatieven om capaciteitsproblematiek in onderling overleg aan te pakken, om accommodaties multifunctioneel te gebruiken of om ambities op te pakken zonder daarvoor per se gemeentelijke financiering nodig te hebben.

***Investeringsagenda***

Om zoveel mogelijk mensen aan het bewegen te krijgen zijn er voldoende sportaccommodaties nodig. Daarnaast moeten die accommodaties van goede kwaliteit zijn zodat daar goed en veilig bewogen kan worden. Om te borgen dat er voldoende kwalitatief goede accommodaties beschikbaar zijn in gemeente Zoetermeer, wordt naast een Investeringsagenda ook een Integraal Huisvestingsplan (IHP) opgesteld. Dit plan laat zien op welk moment geïnvesteerd wordt in welk type accommodatie. Als onderlegger worden hiervoor gegevens uit een capaciteitsonderzoek gebruikt, alsmede de bevolkingsprognose. Daar waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van bezettingscijfers en normen van nationale sportbonden. We gaan bij het realiseren van sportaccommodaties uit van het huidige speelniveau van de vereniging, of een klasse daarboven.

Afgelopen jaren is in beeld gebracht welke sportaccommodaties er in Zoetermeer te vinden zijn, of deze voldoende capaciteit hebben voor de korte termijn en hoe het zich verhoudt tot de capaciteitsbehoefte op de lange termijn. De uitkomst hiervan is als volgt:

Zwembaden

Zo lang we gebruik kunnen maken van het commerciële zwembad Het Keerpunt is er voldoende zwemwatercapaciteit in Zoetermeer aanwezig. Met de huidige zwembaden kan worden voorzien in de behoefte aan zwemwater, voor zowel recreatief zwemmen als voor zwemlessen en zwemverenigingen. Dit geldt zowel in de huidige situatie als in de toekomst (op basis van de groei van Zoetermeer).

Binnensport

Om te voorzien in de toekomstige behoefte aan binnensportaccommodaties ten behoeve van zowel het bewegingsonderwijs als verenigingsactiviteiten, moet vooralsnog rekening gehouden worden met in totaal vier nieuwe sporthallen en drie nieuwe sportzalen. Voor de korte termijn gaat het om 3 sporthallen en 1 sportzaal. Over de komst van een sporthal bij het Van Doorneplantsoen heeft al besluitvorming plaatsgevonden. Er wordt op deze locatie binnen afzienbare tijd een nieuwe sporthal gerealiseerd voor het bewegingsonderwijs van het MOTION Beweeg College en voor verenigingen. Daarnaast is in de planvorming rondom het Vernèdepark geopteerd voor een dubbele sporthal, bestaande uit zes zaaldelen.

Buitensport

Uit de onderzoeksrapportage komt voor buitensportverenigingen voor de langere termijn (2031) een beeld naar voren dat uitbreiding van sportvelden voor een aantal takken van sport nodig is. Voor de overige takken van sport is de bestaande capaciteit toereikend.

Atletiek heeft voldoende capaciteit voor de korte - en lange termijn.

Voetbal heeft op termijn een extra behoefte aan twee wedstrijdvelden en twee trainingsvelden. Dit is in 2024 ingevuld met de aanleg van vier kunstgrasvelden ter vervanging van bestaande natuurgrasvelden bij voetbalverenigingen. Het hoofdveld van DWO dient nog wel kwalitatief verbeterd worden. Verder streven we ernaar om niet alles op te lossen met extra (kunstgras)velden, maar ook het gebruik op zondag en samenwerking tussen verenigingen te stimuleren.

Hockey heeft op basis van de rekenmodellen en de daarin verwachte ledengroei een behoefte aan toekomstige capaciteitsuitbreiding van drie hockeyvelden. De hockeyvereniging geeft aan dat zij vooralsnog niet uitgaan van een groei van de vereniging. Derhalve wordt nu niet van een uitbreiding van de veldcapaciteit uitgegaan.

Honk- en softbal heeft in de toekomst behoefte aan uitbreiding met één junioren honkbalveld c.q. een softbalveld. De vereniging heeft zelf aangegeven dit op te kunnen vangen door op termijn een natuurgrasveld te vervangen voor een kunstgrasveld.

Korfbal heeft onlangs te maken gekregen met aangepaste maatgeving van wedstrijdvelden (van 60 x 30 naar 40 x 20 meter). Op de bestaande complexen van Meervogels en Phoenix is ruimte voor deze nieuwe maatvoering. Hierdoor is de huidige capaciteit voldoende, voor zowel de korte als lange termijn. Bij de Meervogels is in 2023 een nieuw kunstgrasveld met de nieuwste maatvoering aangelegd.

Tennis heeft voor zowel de korte als de lange termijn voldoende aan de huidige capaciteit, aldus het Mulier Instituut. Enkele verenigingen hebben echter aangegeven uitbreidingswensen en een financiele ondersteuningsbehoefte te hebben, mede ingegeven door een fusie van twee tennisverenigingen (TV Rokkenveen en ALTV). Wij staan open voor de ruimtelijke uitbreiding, maar voor de investeringen in tennis en/of padelbanen nemen wij geen financiële verantwoordelijkheid, die ligt bij verenigingen zelf. Het is wel mogelijk om een

investeringssubsidie of gemeentegarantie aan te vragen, waarmee de tennisverenigingen een financiële bijdrage voor deze ambitie kunnen krijgen. Bij omgevingsprogramma's zoals het Vernèdepark en het Van Tuyllpark denken we mee met de verenigingen door te verkennen of aan de uitbreidingswens ruimtelijk invulling gegeven kan worden.

***Investeringsagenda***

Voor het investeren in gemeentelijke sportaccommodaties en het terugdringen van (toekomstige) tekorten is 40,8 miljoen euro beschikbaar. Dit bedrag wordt vertaald in een jaarlijks structureel budget van 2 miljoen euro binnen de begroting voor sportaccommodaties. Middels de investeringsagenda wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze de komende jaren tegemoetgekomen wordt aan de wens tot capaciteitsuitbreiding en het op orde brengen van de bestaande sportaccommodaties. Bij de prioritering wordt gekeken naar de volgende aspecten:

- De hoogte van het investeringsbedrag
- De beschikbaarheid van ruimte
- Het concrete aantal sporters dat extra zal gaan bewegen
- De mate van fysieke arbeid die vereist is om de activiteit te beoefenen
- De kwetsbaarheid van de gebruikers in relatie tot beweeggedrag
- De mogelijkheid om deze (potentiële) sporters op een reeds bestaande voorziening te huisvesten
- De multifunctionaliteit van de accommodatie
- De bezettingsgraad van de accommodatie
- Breedtesport gaat boven topsport (zodra de vereniging of sporter op het hoogste landelijke niveau actief is of een reële mogelijkheid heeft dat doel op korte termijn te bereiken).
- Lidmaatschap van een door NOC*NSF erkende sportbond

***Vastgoedbeleid***

Zodra besloten is in een pand of voorziening te investeren en het onderhoud in gemeentelijk beheer te brengen, wordt het ook opgenomen in het Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP). In dit plan wordt per pand/voorziening in beeld gebracht welk onderhoud op welk moment nodig is. Hierdoor ontstaat een planmatige aanpak en worden de levensduur en kwaliteit op een optimaal niveau gehandhaafd.

Om de kaders voor het onderhoud, de exploitatie en de investeringen goed te borgen is er vastgoedbeleid. Komende periode wordt gewerkt aan een nieuwe vastgoednota. Hierin zal tevens aandacht zijn voor multifunctionaliteit van panden, duurzaamheid en het optimaliseren van het gebruik en tarieven die bij het gebruik van deze accommodaties horen. Omdat Zoetermeer graag een stad wil zijn waar de toegankelijkheid goed is geregeld en waar meer wordt gedaan dan wettelijk verplicht is,  is een Manifest Fysieke Toegankelijkheid opgesteld. Hierin stelt de gemeente een aantal doelen om dit te bereiken.

***Gebiedsontwikkeling***

Zoetermeer behoort, met haar bijna 130.000 inwoners, reeds tot de top 25 van de grootste gemeenten van het land. Komende jaren zal de stad echter verder groeien. Er is een ambitie om tenminste 10.000 woningen bij te bouwen. Bij het maken van de gebiedsplannen, waarin onder andere de woningbouwopgave verwerkt is, blijven we aandacht vragen voor voldoende ruimte voor sport en bewegen. Hierbij gaat het niet alleen om sportverenigingen, maar ook dient voldoende ruimte ingepland te worden voor sportief commercieel aanbod en voor beweegmogelijkheden in de openbare buitenruimte. Het is namelijk onmogelijk om met de huidige sportvoorzieningen nog eens extra 25.000 inwoners te huisvesten.

***Financiële bijdrage amateurverenigingen***

Voor ondersteuning bij accommodatieaanpassingen is een investeringsimpuls voor amateurverenigingen beschikbaar. Deze investeringsreserve is toegankelijk voor sportaanbieders, zolang de reserve hierin voorziet. Sportverenigingen (en andere amateurverenigingen/-stichtingen) kunnen deze subsdidie gebruiken voor het zichtbaar en duurzaam verbeteren van hun eigen accommodatie, de aanschaf van inventaris of andere


CONSULTANCY
SERVICES
TATA
17539
2022
#TCSNYCMarathon

duurzame kapitaalgoederen. De subsidie wordt verstrekt tot 25% van de subsidiabele investeringskosten, en zelfs 33% indien het duurzaamheidsmaatregelen of het vergroten van de toegankelijkheid betreft. Er geldt een maximum bedrag van € 100.000 in een periode van vijf jaar.

Daarnaast is het mogelijk om een gemeentegarantie aan te vragen; hierbij staat de gemeente garant voor een lening die bij een bank wordt aangegaan. De bank is doorgaans bereid om vanwege deze garantie een lening te verstrekken tegen lagere rentelasten. Sportverenigingen dienen van tevoren of tegelijkertijd een aanvraag tot borgstelling in te dienen bij de Stichting Waarborgfonds Sport. De gemeente geeft geen garantie als dit fonds de aanvraag op financiële gronden afwijst. De aanvrager dient ten minste 30% van de investering zelf te financieren. Ook een eventueel door de gemeente verstrekte investeringssubsidie dient in mindering te worden gebracht op de financieringsaanvraag voor gemeentegarantie.

***Sportieve openbare ruimte***

Naast specifieke sportaccommodaties, blijven we sport en bewegen in de openbare ruimte stimuleren. Zien sporten doet sporten, bovendien kent de sport in een openbare ruimte de laatste jaren een sterke groei. Dat is ook niet verwonderlijk; de buitenruimte is de meest laagdrempelige beweeglocatie. Het is gratis, dichtbij en altijd beschikbaar. Via bijvoorbeeld buitensportveldjes, sporttoestellen en skate- en skeelervoorzieningen op populaire plekken spelen we daarop in. Met name de zogenaamde Urban Sports verdienen komende jaren meer aandacht. Niet alleen zijn deze sporten populair onder een groep die geen aansluiting vindt bij het reguliere verenigingsleven, ook is het aannemelijk dat de groei van deze sporten (bv BMX, skateboarden, freerunning, boulder, panna, freestyle football, 3x3 basketbal, breakdancen en crossfit) doorzet door de toevoeging van veel van deze sporten op bijvoorbeeld de Olympische Spelen. De uitgangspunten voor het plaatsen van beweegvoorzieningen in de openbare ruimte zijn vastgelegd in onder andere de nota Speelruimtebeleid, die binnenkort opnieuw vastgesteld wordt.

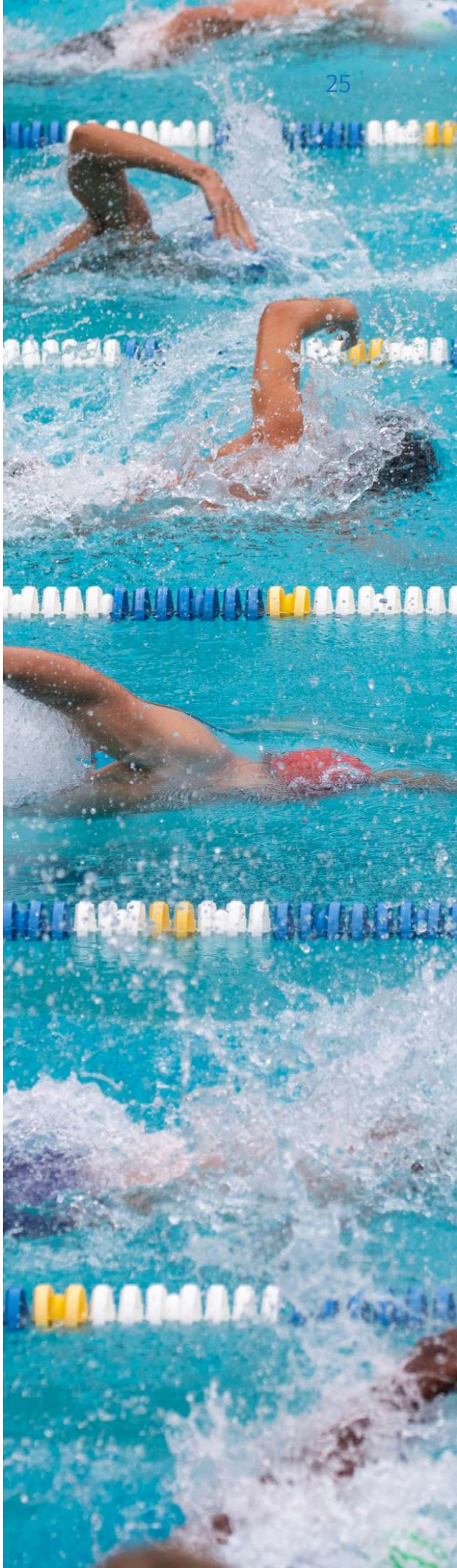
De sportvoorzieningen die we in onze stad hebben, concentreren zich op dit moment veelal op dezelfde locaties. We hebben de ambitie om een breder netwerk in de stad te creëren met deze voorzieningen, zodat iedereen dichtbij de mogelijkheid heeft hier gebruik van te maken. Dit geldt voor bijvoorbeeld calisthenics, maar ook voor skatevoorzieningen. Initiatieven die vanuit de stad worden aangedragen, zoals de wens voor een pumptrackbaan in Oosterheem, worden met enthousiasme ontvangen. Aan de andere kant zien we dat creëren van aantrekkelijke locaties waarvoor men graag een stukje reist, zorgt voor beter gebruik, grotere sociale cohesie en meer sociale controle.

Het hoeft overigens niet altijd om extra voorzieningen te gaan. Er liggen juist ook kansen door de kwaliteit van de huidige locaties te verbeteren. We hebben op dit moment veel keus, maar het sluit niet altijd aan op de vraag die er is. Zo zijn er in Zoetermeer weinig sportvoorzieningen in de openbare buitenruimte te vinden die zich specifiek richten op meiden. Het plaatsen van een urban dance ground zou hier een voorbeeld van zijn. In andere gemeenten zien we dat dergelijke voorzieningen ook het gedrag van jongens positief beïnvloeden. Een andere kans ligt in het benutten van deze buitensportvoorzieningen door het onderwijs. Overdag wordt hier aanzienlijk minder gebruik van gemaakt, terwijl het een mooie afwisselende en uitdagende beweegles kan bieden. De huidige Speelruimtenota 2016-2026 ‘Ruimte geven’ krijgt op korte termijn een vervolg. Bovenstaande ambities worden hierin verwerkt.

***Multifunctioneel gebruik van accommodaties***

De stad groeit komende jaren aanzienlijk. Hiermee wordt de druk op de beschikbare grond en huisvesting alsmaar groter. Dit leidt er toe dat naar alle waarschijnlijkheid het niet mogelijk is om tegemoet te komen aan alle wensen rondom verenigingsaccommodaties en sportvoorzieningen. Er liggen echter kansen op het gebied van samenwerking. Zowel de sportaccommodaties als de verenigingsgebouwen staan een groot gedeelte van het jaar leeg. De verwachting is dat door samen te werken en de beschikbare ruimte efficiënter in te zetten, alsnog veel mogelijk is.

Deze samenwerking is gebaseerd op noodzaak, maar er is ook steeds meer behoefte aan samenwerking vanuit een ambitie. Diverse sportaanbieders willen zich graag maatschappelijk inzetten en delen hun accommodatie al. Maar er is nog vraag naar meer samenwerking en multifunctionaliteit. De volgende stap brengt echter ook uitdagingen met zich mee. Zo biedt het bestemmingsplan niet altijd de mogelijkheid bepaald gebruik toe te voegen, of brengt extra gebruik ook extra belasting van vrijwilligers met zich mee. Het openstellen van de accommodatie voor andere organisaties of voor de wijk zorgt ook voor meer overlast of een noodzaak tot het maken van afspraken. Daarnaast rijst de vraag of het wel passend is commerciële gebruikers onder te brengen in panden die gebruik maken van een maatschappelijk en gesubsidieerd tarief.
Om tegemoet te komen aan de wensen die nu spelen en aan de vragen die in de toekomst gaan spelen gaan we verkennen of, en zo ja op welke wijze, de tarievenstructuur aangepast moet worden, zodat een uniform en transparant speelveld blijft bestaan.



# DOELSTELLINGEN

1. We onderhouden onze sportaccommodaties, zodat er kwalitatief goede en aantrekkelijke sportvoorzieningen in onze stad zijn.

2. We ondersteunen initiatieven die zich richten op multifunctioneel gebruik van club- en sportaccommodaties.

3. Daar waar nodig investeren we in extra sportaccommodaties om te kunnen voorzien in de (toekomstige) capaciteitsbehoefte van de gebruikers.

4. Sportaanbieders in Zoetermeer en (openbare) sportfaciliteiten en -accommodaties geven aan te zijn versterkt ten opzichte van de situatie in 2023.

# WAT GAAN WE CONCREET DOEN

1. We stellen een investeringsagenda voor sportaccommodaties op.

2. We stellen een integraal huisvestingsplan voor sportaccommodaties op, waarin per accommodatie het benodigde onderhoud en de bijpassende planning beschreven staat.

3. Bij woningbouwontwikkelingen brengen we in beeld welke impact dit heeft op bestaande accommodaties en organisaties, en verkennen we welke voorzieningen in het gebied zelf gerealiseerd moeten worden.

4. We gaan proactief aan de slag om de bezetting van bestaande accommodaties te vergroten door het stimuleren van samenwerking of het ondersteunen van nieuwe aanbieders.

5. We beoordelen aanvragen voor investeringen in sportaccommodaties aan de hand van diverse aspecten en prioriteren indien nodig.

6. We delen plannen en planningen voor onderhoud en renovaties actief met de betrokken sportaanbieders.



# BIJLAGEN

## 1. PARTICIPATIE

Een samenvatting van de reacties en suggesties die wij van inwoners en organisaties ontvangen hebben. Voor ellke reactie/suggestie is aangegeven of en zo ja hoe we deze verwerkt hebben.

## 2. BELEIDSKADER

De Sportagenda staat niet op zichzelf. Het heeft raakvlakken met diverse gemeentelijke en landelijke beleidsnotities.

## 3. TERUGBLIK

Tussen de vaststelling van de Sportagenda in 2017 en deze versie is veel gebeurd. Geprobeerd is de hoogtepunten te benoemen, alsmede de onderdelen waar helaas minder succes geboekt is dan indertijd gehoopt.

# PARTICIPATIE

In deze bijlage is de input vanuit de verschillende samenspraakbijeenkomsten samengevat. Daarbij is geprobeerd om zoveel mogelijk recht te doen aan de opmerkingen, argumenten en discussies die tijdens de sessies naar voren zijn gekomen. Het samenspraaktraject heeft uit drie delen bestaan:

| | |
|---|---|
| 3 april 2024 | Sportcafé gericht op participatie rondom de Sportagenda |
| 5 september – 13 oktober 2024 | DoeMee Zoetermeer |
| 29 september 2024 | Bestuurlijk overleg Sportadviesraad. |

## SPORTCAFÉ

| OPMERKING | REACTIE |
|---|---|
| Koppel de buurtsportcoaches meer aan sportaanbieders | We gaan samen met de sportadviesraad en de sportaanbieders in gesprek om te verkennen op welke wijze we elkaar kunnen helpen om meer inwoners aan het bewegen te krijgen. Dit onderwerp zal daarbij betrokken worden. |
| Zorg voor beweegambassadeurs in de wijk | We delen de ambitie om met name jongeren in de wijken te activeren. Via diverse projecten wordt daar aan gewerkt. We zetten daarbij zowel professionals in als bewoners die geschoold zijn om wijkactiviteiten te ontwikkelen of te begeleiden. |
| Begeleid gebruikers van de Zoetermeerpas naar het verenigingsleven | We gaan samen met de sportadviesraad en de sportaanbieders in gesprek om te verkennen op welke wijze we elkaar kunnen helpen om meer inwoners aan het bewegen te krijgen. Dit onderwerp zal daarbij betrokken worden. |
| Organiseer een evenement waarin de sportsector zich kan presenteren aan de gemeenschap. | Deze ambitie wordt gekoppeld aan de Nationale Sportweek. |
| Geef inzicht in het aanbod van sportaanbieders en kennismakingsprogramma's | In de tweede helft van 2025 is een nieuwe website operationeel, waar alle sportaanbieders terug te vinden zijn en het mogelijk is kennismakingsaanbod te plaatsen. |
| Zet meer in op het activeren van volwassenen | Wij delen deze ambitie. Komende jaren gaan we hier meer aandacht aan besteden en betrekken daar de sportaanbieders bij. |

| | |
|---|---|
| Sportcafé bijeenkomst voor commerciële aanbieders | Wij delen deze ambitie en zullen hen actief gaan betrekken. |
| Zorg ervoor dat de sportaccommodaties van goede kwaliteit zijn en voldoende ruimte beiden om de verenigingen te faciliteren. | Wij delen deze ambitie en hebben dit ook in de doelstellingen vastgelegd. |
| Zet meer in op openbaar toegankelijke sportfaciliteiten in de buitenruimte. | We zien de trend dat meer inwoners actief zijn in de buitenruimte en herkennen de waarde van dit laagdrempelige aanbod. De invulling hiervan krijgt een plek in de Speelruimtenota. |
| Zet in op multifunctionaliteit van accommodaties, zodat een locatie voor meerdere doelgroepen ingezet kan worden. | Multifunctionaliteit is een specifieke doelstelling binnen deze Sportagenda. Er wordt daarbij gekeken naar nieuwe accommodaties, maar ook naar de huidige mogelijkheden. |
| Zorg ervoor dat iedere inwoner toegang heeft tot de sport(accommodaties). | De sportagenda draagt hier op drie manieren aan bij. Ten eerste door in te zetten op de toegankelijkheid van sportaccommodaties (in eigendom van de gemeente en van de verenigingen). Ten tweede door het stimuleren van aansluitend aanbod voor een ieder in Zoetermeer en anders door samenwerking in de regio. Ten derde door het creëren van een veilige sportomgeving. |
| Geef verenigingen meer mogelijkheden om het complex te exploiteren zodat het complex overdag beter benut kan worden. | Wij herkennen deze wens en delen de ambitie. Een verkenning naar de mogelijkheden binnen de wet- en regelgeving maakt onderdeel uit van deze Sportagenda. |
| Verenigingen hebben hulp nodig bij de zoektocht naar vrijwilligers | Door het aanbieden van scholingen en themabijeenkomsten ondersteunen wij de sportaanbieders hierbij. We gaan in gesprek met de sportaanbieders om te bekijken op welke manier we hen verder kunnen helpen. |
| Bevorder de samenwerking tussen verenigingen | We gaan samen met de sportadviesraad en de sportaanbieders in gesprek om te verkennen op welke wijze we elkaar kunnen helpen om meer inwoners aan het bewegen te krijgen. Dit onderwerp zal daarbij betrokken worden. |

| | |
|---|---|
| Help bij het didactisch opleiden van trainers | We gaan de sportaanbieders hierbij ondersteunen middels de inzet van een Clubkadercoach. |
| Ondersteunen de verenigingen bij het betrekken van de niet-actieve doelgroepen. | We gaan samen met de sportadviesraad en de sportaanbieders in gesprek om te verkennen op welke wijze we elkaar kunnen helpen om meer inwoners aan het bewegen te krijgen. Dit onderwerp zal daarbij betrokken worden. |
| Diverse verenigingsbesturen hebben aangegeven behoefte te hebben aan training op bijvoorbeeld financieel management, beleid en promotie. | Verenigingen kunnen hiervoor contact opnemen met ons Sportloket. Er wordt dan samen met de aanvrager gekeken welke ondersteuning het meest passend is. |
| Deskundigsheidsbevordering speciale doelgroepen | Verenigingen kunnen hiervoor contact opnemen met ons Sportloket. Er wordt dan samen met de aanvrager gekeken welke ondersteuning het meest passend is. Als het een brede behoefte is kan de Clubkadercoach hier invulling aan geven. |
| Nodig jongerenwerk uit bij een sportcafé | Hier gaan we invulling aan geven. |
| Promotie van topsport en andere aansprekende evenementen | Deze ambitie wordt gedeeld en is opgenomen als specifieke doelstelling in Trots op Zoetermeer. |

## DOE MEE ZOETERMEER

| OPMERKING | REACTIE |
|---|---|
| | Een grote uitdaging bij veel sportaccommodaties is het gebruik overdag. Verenigingen en leden kunnen vaak alleen op de zogenoemde piekmomenten. De gemeente heeft in de afgelopen jaren een aantal keer hieraan kunnen bijdragen om in samenwerking met SilverDome invulling te geven aan schoolschaatsen. Onlangs is ook de Sven Kramer Academie gestart. Ook zij kunnen deels invulling geven aan het gebruik overdag met scholen.<br><br>Het hele jaar door ijs is lastig in relatie tot de exploitatie van de SilverDome. Het gebruik is vermoedelijk beperkter deze periode en zal ook gebruikt moeten worden voor andere activiteiten om inkomsten te genereren.<br><br>De gemeente gaat niet over meer opslagruimte bij SilverDome (want het is geen gemeentelijke accommodatie). Als SilverDome hier ruimte voor ziet, maar de verenigingen hier ook voor moeten investeren is het mogelijk om te toetsen of gebruik gemaakt kan worden van de gemeentelijke investeringssubsidie (maximaal 25%). |
| De ijsvereniging zou graag zien dat de ijshal overdag beter gebruikt wordt door mensen te laten schaatsen. Daarnaast zouden ze graag het hele jaar door ijs hebben en meer opslagruimte willen hebben. | |
| De wandelvereniging zou graag zien dat wandelevenementen tot 500 deelnemers vergunningsvrij georganiseerd mogen worden. Daarnaast willen ze graag met andere verenigingen samenwerken. | We snappen dat de procedures rondom het verkrijgen van een vergunning belastend is voor een (vrijwilligers) organisatie. Helaas kan er geen standaard vrijstelling verkregen worden, elk evenement behoeft maatwerk vanwege veiligheid. |
| Er is vraag naar winddichte ruimten in de buitenruimte (met ruimte voor opslag), zodat groepen in de winter in de buitenruimte kunnen sporten. Betere verlichting zou ook helpen. Daarnaast stelt men meer samenwerking en lagere tarieven voor ondernemers voor. Beter inzichtelijk maken van subsidiemogelijkheden. | We gaan samen met de sportadviesraad en de sportaanbieders in gesprek om te verkennen op welke wijze we elkaar kunnen helpen om meer inwoners aan het bewegen te krijgen. Partijen en inwoners worden betrokken bij ontwikkelingen in de buitenruimte en kunnen meedenken over de wensen en mogelijkheden. Per initiatief wordt gekeken naar de uiteindelijke invulling. Lagere tarieven voor ondernemers maakt nu geen onderdeel uit van gemeentelijk beleid, wel worden subsidiemogelijkheden (gemeentelijk en landelijk) op de gemeentelijke website inzichtelijk gemaakt. |

| | |
|---|---|
| Zet een streng beleid op richting keurmerk en veilige sportverenigingen | Wij hechten grote waarde aan het creëren van een veilig en goed sportaanbod en hebben dit ook als specifieke doelstelling opgenomen. |
| Concurreer met de buurtsportcoaches niet met het regulier aanbod | Wij delen deze visie. De buurtsportcoaches zijn actief op locaties waar sportaanbieders geen interesse of mogelijkheden hebben, maar waar wel vraag naar is of waar kansen liggen. We gaan actief op zoek naar mogelijkheden om het aanbod over te dragen aan sportaanbieders of andere organisaties. Daar waar dat niet mogelijk is wordt bekeken of sportaanbieders betrokken kunnen worden of de mogelijkheid hebben om zich te presenteren. |
| Er zijn kansen om sportaanbod te organiseren op momenten dat basisscholen studiedagen hebben (zodat kinderen niet thuis zitten) | We gaan bij sportaanbieders inventariseren of er interesse is om dit aanbod te ontwikkelen. |
| Ontwikkel weer wijksportverenigingen, waaruit kinderen kunnen doorstromen naar de sportaanbieders. | We zijn voornemens weer van start te gaan met wijksportverenigingen. De exacte invulling ervan is echter nog niet bekend en zal via pilots tot ontwikkeling komen. |
| Spreek commerciële aanbieders in de buitenruimte aan, er is daar geen commercieel sportaanbod toegestaan | De openbare buitenruimte is openbaar toegankelijk. We juichen inzet van deze ruimte voor beweegactiviteiten van harte toe, ook als het commercieel aanbod betreft. |
| Geef commerciële aanbieders geen ruimte om aanvragen te doen voor het sportakkoord of voor gemeentelijke subsidies | We zien commerciële aanbieders als een essentieel onderdeel van de beweegsector. Binnen de kaders van de wet- en regelgeving betrekken we ze graag bij onze doelstellingen. |
| Verenigingen hebben hulp nodig bij de zoektocht naar vrijwilligers | Door het aanbieden van scholingen en themabijeenkomsten ondersteunen wij de sportaanbieders hierbij. We gaan in gesprek met de sportaanbieders om te bekijken op welke manier we hen verder kunnen helpen. |
| Bevorder de samenwerking tussen verenigingen | We gaan samen met de sportadviesraad en de sportaanbieders in gesprek om te verkennen op welke wijze we elkaar kunnen helpen om meer inwoners aan het bewegen te krijgen. Dit onderwerp zal daarbij betrokken worden. |

| | |
|---|---|
| Help bij het didactisch opleiden van trainers | We gaan de sportaanbieders hierbij ondersteunen middels de inzet van een Clubkadercoach. |
| Ondersteunen de verenigingen bij het betrekken van de niet-actieve doelgroepen. | We gaan samen met de sportadviesraad en de sportaanbieders in gesprek om te verkennen op welke wijze we elkaar kunnen helpen om meer inwoners aan het bewegen te krijgen. Dit onderwerp zal daarbij betrokken worden. |
| Diverse verenigingsbesturen hebben aangegeven behoefte te hebben aan training op bijvoorbeeld financieel management, beleid en promotie. | Verenigingen kunnen hiervoor contact opnemen met ons Sportloket. Er wordt dan samen met de aanvrager gekeken welke ondersteuning het meest passend is. |
| Deskundigsheidsbevordering speciale doelgroepen | Verenigingen kunnen hiervoor contact opnemen met ons Sportloket. Er wordt dan samen met de aanvrager gekeken welke ondersteuning het meest passend is. Als het een brede behoefte is kan de Clubkadercoach hier invulling aan geven. |
| Nodig jongerenwerk uit bij een sportcafé | Hier gaan we invulling aan geven. |
| Promotie van topsport en andere aansprekende evenementen | Deze ambitie wordt gedeeld en is opgenomen als specifieke doelstelling in Trots op Zoetermeer. |

## SPORTADVIESRAAD

| OPMERKING | REACTIE |
|---|---|
| De Sportadviesraad vind het belangrijk dat de gemeente Zoetermeer, haar medewerkers en de sport- en beweegaanbieders het ombuigen van deze cijfers (overgewicht en beweeggedrag) als hoogste prioriteit zien en in de komende jaren de doelen en acties | We delen het gevoel van urgentie, maar willen tevens voor alle sportaanbieders een betrouwbare partner zijn. We ondersteunen elke vereniging in haar basisbehoeften. Voor het maken van keuzes om meer impact te maken gaan we met de sportadviesraad en de sportaanbieders in gesprek. |
| De sportadviesraad ziet graag meer lokale kleur, meer focus en meer samenwerking. | We gaan de sportadviesraad actief inzetten om samenwerking met en tussen sportaanbieders (en andere organisaties) te stimuleren en te faciliteren. |
| De sportadviesraad ziet graag dat een analyse van data leidt tot een keuze voor specifieke projecten, partners en doelgroepen. | Deze analyse vindt zeker plaats en zal toegepast worden in het jaarplan van de buurtsportcoaches. |
| De sportadviesraad wil een level playing field tussen commerciële organisaties en sportverenigingen. | Het is door wet- en regelgeving niet mogelijk om sportverenigingen en commerciële aanbieders op dezelfde wijze te behandelen.. We zien echter een essentiële meerwaarde bij de commerciële ondernemers en gaan actief verkennen op welke wijze zij nog meer kunnen bijdragen aan de doelstellingen en wij hen daarbij kunnen faciliteren. |
| De sportadviesraad stelt voor niet-gemeentelijke accommodaties te betrekken bij ons beleid en te ondersteunen. Ze stelt verder voor de tevredenheid van de gebruikers te meten en planmatig te gaan werken met het onderhoud. | Het gemeentelijk vastgoed beleid is op de gemeentelijke accommodaties gericht.<br><br>Het meten van de tevredenheid over de sportaccommodaties wordt reeds uitgevoerd. Zowel de inwoners als de huurders van de accommodaties wordt om hun mening gevraagd. |
| Creëer een duidelijk en toegankelijk platform waar de verschillende sporten en sport- en beweegaanbieders een mogelijkheid krijgen om zichzelf te positioneren. Dit kan online (een verbeterde versie van zoetermeeractief.nl) maar ook in de vorm van een boekje zoals dat voorheen bestond of een welkomstpakket voor nieuwe inwoners. Financiering zou kunnen plaatsvinden in samenwerking met commerciële partijen en aanbieders. | In de tweede helft van 2025 wordt een nieuwe website operationeel, waar alle sportaanbieders terug te vinden zijn en het mogelijk is kennismakingsaanbod te plaatsen. |

| | |
|---|---|
| De doelstelling om 35% van de verenigingen als vitaal te bestempelen vind de Sportadviesraad onvoldoende en mist richting. Het doel zou wat ons betreft moeten zijn dat de grootste groep sporters dit doet bij een vitale sport- en beweegaanbieder (dus niet sportvereniging). Maak vooraf keuzes welke sport- en beweegaanbieders hierbij belangrijk zijn, ga het gesprek aan en werk samen aan verbeteringen. | In het eerste kwartaal van 2025 wordt via de verenigingsmonitor in beeld gebracht hoe vitaal de sportverenigingen zijn. De uitkomsten worden met de sportadviesraad besproken, waarna een strategie voor het verhogen van de vitaliteit wordt bepaald. |
| Betrek de betreffende sport- en beweegaanbieder expliciet bij het project zodat de kans kleiner is dat de uitvoering verschilt van de planning. | We delen plannen en planningen voor onderhoud en renovaties actief met de betrokken sportaanbieders. |

# BELEIDSKADER

In 2017 is onze Sportagenda met de titel 'Sportagenda 2017 en verder, Zoetermeer sterker door sport' vastgesteld. De afgelopen jaren zijn aan de hand van deze Sportagenda mooie stappen voorwaarts gezet. We kunnen tevreden zijn over de huidige stand van zaken in onze gemeente, maar zoals het een echte sporter betaamd laten we het daar niet bij. We willen nog beter.

We willen nog beter omdat het tot nu toe niet gelukt is om alle inwoners te laten zien dat bewegen leuk is en dat bewegen bijdraagt aan een goede gezondheid. We willen ook beter omdat de reden hiervoor kan zijn dat inwoners het als ingewikkeld ervaren zich bij een beweegactiviteit aan te sluiten. Dat kan komen omdat ze de juiste wegen niet weten te bewandelen of zich er niet thuis voelen. Deze drempels willen we wegnemen.

Maar ook is er veel gebeurd sinds het opstellen van de Sportagenda. Zo hebben we te maken gekregen met de Coronacrisis en de snel daarop volgende energiecrisis. Beiden hebben effect gehad op het beweeggedrag en de mate van bewegen. Daarnaast is er zowel landelijk als lokaal nieuw beleid ontwikkeld waarbij we, zover we dat nog niet gedaan hebben, willen aansluiten.
Om onze doelstellingen beter te kunnen bereiken en goed in te kunnen spelen op de veranderingen die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden, actualiseren we onze Sportagenda.

***Nieuwe kaders voor Zoetermeer***
Een veranderende wereld geeft nieuwe uitdagingen, maar ook nieuwe kansen. In lijn met landelijke ambities kiezen we ervoor om deze kansen gezamenlijk op te pakken. Door samen te werken zijn we sterker en slimmer.

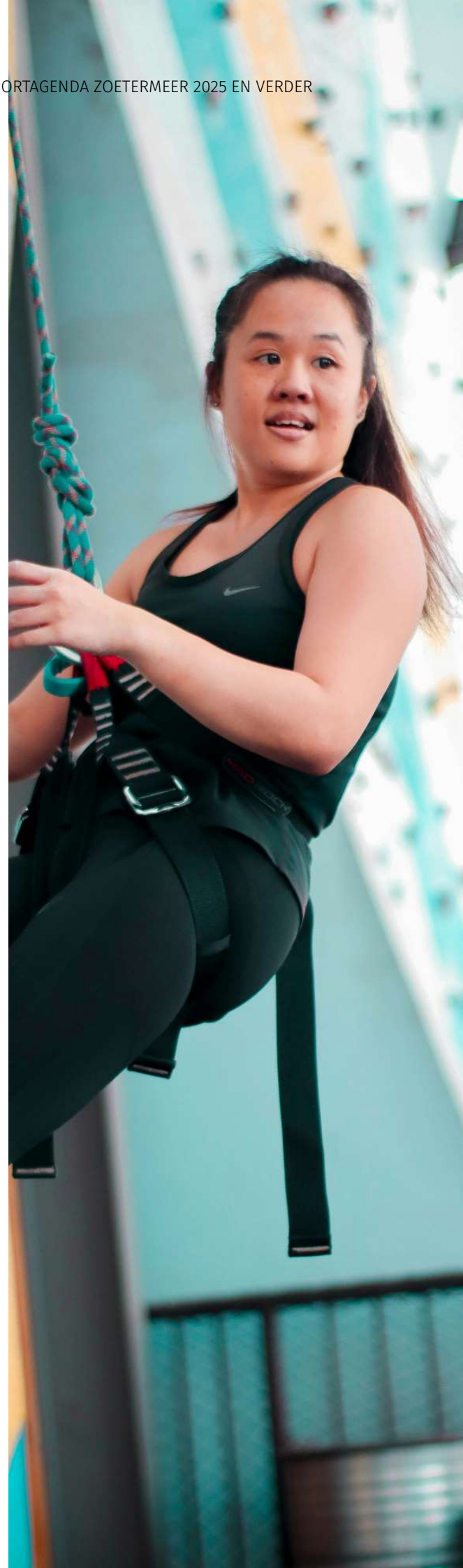
***Zoetermeer 2040***
De visie Zoetermeer 2040 beschrijft wat voor stad en samenleving Zoetermeer in 2040 wil zijn. Daarbij staat de opgave centraal om tot een betere balans en opwaartse beweging van de stad te komen. Deze is gericht op gelijke kansen voor iedereen, leefbaarheid en het verduurzamen van de stad. Deze opgaven in de stad worden in samenhang bekeken. Dit betekent dat we bij de inrichting van onze stad goed moeten kijken naar onze andere maatschappelijke opgaven zoals kansengelijkheid, bestaanszekerheid, verbeteren van gezondheid, wonen en duurzaamheid. Het verbeteren van onze stad doen we op wijkniveau, maar we kijken ook naar wat bepaalde buurten nodig hebben. Het streven is dan ook van Zoetermeer in 2040 een stad met een diverse samenleving te hebben gemaakt. Er is een prettige sociale omgeving en levendigheid. Er is sprake van een aangenaam niveau van welzijn in Zoetermeer. De stad is in balans en de neergaande lijn met betrekking tot gezondheid(sachterstanden) is omgebogen naar een opwaartse beweging. Dat gaat bijvoorbeeld om aandacht voor de omgeving waar kinderen opgroeien en om het bestrijden van eenzaamheid.

In de eerste jaren gaan we voorkomen dat de sociaaleconomische verschillen tussen buurten en wijken groter worden. We gaan ons richten op de meest kwetsbare wijken: de wijken van de toekomst. Hiermee gaan we het fundament van de stad krachtiger maken. Gelijktijdig is er de komende jaren een grote woningbehoefte. De bouw van woningen moet echter met meer precisie dan in het verleden worden ingezet. Het gaat hierbij niet alleen om aantallen, maar ook om woningen die zowel een versterking betekenen voor de bestaande stad, als bijdragen aan de sociaaleconomische kracht van de samenleving.

De sportagenda draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen van Zoetermeer 2040. Met name op de onderdelen ‘Zoetermeer is mijn thuis’ (voorkomen eenzaamheid, participatie), het palet van wijken en buurten (sport om de hoek) en ontplooiingskansen voor iedereen (jeugd centraal, positieve sociaal-emotionele ontwikkeling en beperkt talentontwikkeling). Daarnaast kan sport bijdragen aan het aantrekkelijk maken van onze stad voor doelgroepen die we binnen Zoetermeer 2040 willen aantrekken. Zoetermeer 2040 is dan ook de stip op onze horizon.

***Nationaal en Lokaal Sportakkoord***

In het regeerakkoord “Vertrouwen in de toekomst” schrijft het kabinet een sportakkoord te willen sluiten met in ieder geval de sportbonden, sportverenigingen, sporters met een beperking en gemeenten. Doel van het sportakkoord is om de organisatie en financiën van de sport toekomstbestendig te maken. In het sportakkoord worden de perspectieven van VWS, VSG/VNG en NOC*NSF met betrekking tot de sport in Nederland verenigd. Deze drie partijen onderschrijven dat sport en bewegen van grote waarde is voor individuen en voor de samenleving. Sporten en bewegen is goed voor je gezondheid, sociale contacten, welzijn, persoonlijke ontwikkeling maar bovenal leuk om te doen. Gemeente Zoetermeer onderschrijft deze ambitie en heeft eveneens een Zoetermeers Sportakkoord opgesteld. Dit eerste Sportakkoord liep van eind 2018 tot en met eind 2022.



Dit Sportakkoord is opgevolgd door een tweede Sportakkoord, dat loopt van begin 2023 tot en met eind 2026. Ook gemeente Zoetermeer is overgegaan tot een tweede lokaal sportakkoord. Een stevig fundament voor de sport staat in het Sportakkoord II centraal. De voorwaarden om te kunnen sporten en daar plezier aan te beleven, moeten beter. Dat gaat over de mensen, organisaties, cultuur en materiële voorzieningen in de sport. Een belangrijk punt, de komende jaren is het investeren in kwalitatief sterke sportaanbieders die toegankelijk en veilig voor iedereen zijn. Ook is een groter bereik belangrijk. Daarmee wordt bedoeld dat meer mensen zich aangesproken en uitgenodigd voelen te gaan sporten en sport te beleven. Bijvoorbeeld door drempels te verlagen, mensen te prikkelen en meer succesverhalen te delen.

In het Nationale Sportakkoord staan zes thema's centraal:

- Inclusie en diversiteit
- Sociaal veilige sport
- Vitale sportaanbieders
- Vaardig in bewegen
- Ruimte voor sport en bewegen
- Maatschappelijke waarde van topsport

Om de ambities uit het landelijke akkoord goed te kunnen vertalen naar de Zoetermeerse situatie is een lokaal sportakkoord opgesteld, het Sportakkoord Zoetermeer. Het Lokaal Sportakkoord Zoetermeer is een gezamenlijk akkoord van alle deelnemende partners en daardoor écht van de stad. Organisatorisch wordt de voortgang en het proces bewaakt door de regiegroep, bestaande uit vertegenwoordigers vanuit diverse domeinen en diverse delen van de stad. Inwoners en organisaties kunnen zelf initiatieven aandragen die vervolgens, na beoordeling door de regiegroep, in aanmerking kunnen komen voor een stimuleringsbijdrage. Meer informatie over het Lokaal Sportakkoord is te vinden op www.sportakkoord-zoetermeer.nl.

***Integraal werken aan een gezonde stad***

De vraag naar zorg in Nederland groeit en zorgkosten stijgen. Voor de houdbaarheid en toegankelijkheid van zorg en ondersteuning is een preventieve manier van denken en werken noodzakelijk. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (hierna: GALA) is een landelijk akkoord waarin de Rijksoverheid, gemeenten en zorgverzekeraars afspraken hebben gemaakt over hoe de lokale nota gezondheidsbeleid kan worden versterkt en duurzaam kan worden geborgd. Met het plan Integraal werken aan een gezonde stad, een aanpak voor preventie- en gezondheidsbeleid 2023 – 2026 geeft de gemeente Zoetermeer invulling aan het GALA. De gemeente Zoetermeer kiest ervoor diverse gezondheidsthema's in verbinding met elkaar te brengen via de principes van Positieve Gezondheid. Het accent ligt daarbij niet op ziekte en kwetsbaarheid, maar op veerkracht en een gezond leven. Wij willen dat iedere stadsbewoner kan aansluiten en meedoen en zich bewust is van wat gezond leven inhoudt en hoe hieraan te werken. De rijke sociale basis die de stad kent, draagt hieraan bij en is een krachtig middel voor de beweging naar de voorkant. Het ondersteunen van stads- en buurtgerichte initiatieven, mantelzorgers en vrijwilligers is hierbij van groot belang. De wijkregisseurs spelen hierbij een belangrijke rol door zichtbaar te zijn in de wijken en opgaven aan te pakken. Ook organisaties die zich richten op samenlevingsopbouw zijn van grote waarde. Zij bevinden zich tussen de inwoners en signaleren, verbinden en ondernemen actie om de sociale cohesie te herstellen of bevorderen.

We sluiten aan bij het hoofddoel van het GALA: een gezonde generatie in 2040. We onderschrijven net zoals onze lokale partners, GGD Haaglanden en zorgverzekeraars CZ en VGZ, de volgende gemeenschappelijke doelen:

- terugdringen gezondheidsachterstanden (waaronder Kansrijke Start)
- een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten
- het versterken van (de verbinding met) de sociale basis
- een gezonde leefstijl
- versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
- vitaal ouder worden
- domeinoverstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur

***Nota Lokaal Preventief Gezondheidsbeleid***

In 2024 is een lokale nota preventief gezondheidsbeleid opgesteld. Deze nota vormt een langetermijnvisie voor waar we naartoe werken richting 2040 met een concreet kader voor 2024-2027. Er wordt ingegaan op preventie voor alle inwoners, met focus op kwetsbare inwoners met een hogere zorgvraag (zoals inwoners met een lagere sociaaleconomische status en ouderen), jeugd (gezonde school-aanpak, gezonde kinderopvang), een gezonde leefomgeving en (gezonde leefstijl voor) jong senioren om zorgkosten op latere leeftijd te voorkomen.

In algemene zin streven we de volgende gezondheidsdoelen na:

1. Bewustzijn creëren over gezond leven en inwoners steeds uitnodigen om aan hun gezondheid te werken.
2. De gezondheid van mensen verbeteren en waar mogelijk (chronische) ziekten voorkomen.
3. Gezondheidsbescherming op peil houden, waar nodig verbeteren en nieuwe bedreigingen het hoofd bieden.
4. Gezondheidsachterstanden verkleinen.
5. Het voorkomen van zwaardere zorgvragen door preventie een vanzelfsprekende eerste stap te maken in de keten van welzijn en zorg.

***Covid-19***

Tussen begin 2020 en de zomer van 2022 was de samenleving in de greep van het Covid-19 virus. Het virus trok ook diepe sporen in de sport. Als gevolg van de noodzakelijkerwijs getroffen maatregelen was de deelname aan sport teruggelopen. Tegelijkertijd werd er meer gesport en bewogen in de openbare ruimte. Groepen die normaliter binnen sportten trokken naar buiten, mensen die niet naar kantoor konden, onderbraken de thuiswerkdag voor een lunchwandeling en het gemis aan het verenigingsleven werd gecompenseerd door te gaan wandelen, hardlopen en fietsen. Hierdoor liepen echter de inkomsten van de sportsector terug. Middels verschillende maatregelen kon de sportsector rekenen op financiële steun vanuit het Rijk en de gemeente, maar dit heeft niet voor elke aanbieder de financiële zorgen weggenomen. Bij de uitvoering van deze Sportagenda houden wij zoveel mogelijk rekening met de veranderde tijd waarin we leven.

***Sportagenda 2032 NOC*NSF – Nederland. Het sportiefste land ter wereld***

De Sportagenda 2032 beschrijft het verhaal van de vereniging NOC*NSF, de koepelorganisatie van de Nederlandse sportbonden. NOC*NSF wil de uitdagingen die de komende jaren voor ons liggen aanpakken door intensief en effectief met elkaar te gaan samenwerken. Om de kracht van sport in de samenleving optimaal te benutten, is de ambitie uitgesproken om het sportiefste land ter wereld te worden. Een ambitie die inspireert, raakt, verbindt en richting geeft. Dit vertaalt zich in de volgende ambitie: “In 2032 heeft iedereen, in alle levensfasen en op alle ambitieniveaus, dagelijks sportplezier. Bovenal door zelf en samen te sporten, te excelleren in sport of sportief te bewegen, maar ook als vrijwilliger, professional en supporter in een sociaal veilige, gezonde en duurzame omgeving. Verrijkt door waardevolle topsport.” Dit moet zich vertalen in onder andere de volgende resultaten:

- 80% van de jeugd heeft een goede beweegvaardigheid
- 100% van de mensen voelt zich welkom in een sociaal veilige, gezonde en inclusieve sportomgeving
- 12 miljoen mensen sporten en bewegen sportief, minimaal 3x per week
- Sporters, vrijwilligers en professionals beoordelen hun sportplezier met een 8 of hoger


vaudoise
vaudoise

# TERUGBLIK

Het sportbeleid van Zoetermeer, de 'Sportagenda 2017 en verder, Zoetermeer sterker door sport' zette in op 5 speerpunten:

1) Zoetermeerders zijn actief,
2) Accommodaties op orde,
3) Vitale sportverenigingen,
4) Sport in de maatschappij en
5) Trots op de sport in Zoetermeer.

Bij ieder speerpunt was een aantal actiepunten benoemd dat de gemeente concreet zou oppakken. Per speerpunt wordt hier op hoofdlijnen ingegaan hoe daar invulling aan gegeven is en in sommige gevallen ook geen invulling aan gegeven is. Waar mogelijk worden relevante indicatoren gedeeld en/of verwezen naar achtergrondinformatie.

***Speerpunt 1: Zoetermeerders zijn actief***

Binnen dit speerpunt is ingezet op verhoging van regelmatige sportdeelname van Zoetermeerse inwoners. Daarnaast hebben we aanvullende aandacht voor de doelgroepen: kinderen en jongeren, ouderen (65+), mensen met een beperking en mensen in een achterstandssituatie.

Wat zouden we concreet doen?

- Monitoren van de Nederlandse Norm Gezond Bewegen voor alle inwoners.
- Openstellen van een tijdelijk impulsbudget voor vernieuwende concepten ten behoeve van jeugd, ouderen en mensen met een beperking of achterstand en/of inzet op sociaal maatschappelijk inzet.
- Formeren van een werkgroep om indicatoren voor de ontwikkeling van het sport(stimulerings)beleid vast te stellen
- Periodiek evalueren van stimuleringsactiviteiten en selecteren van díe activiteiten die de grootste bijdrage aan de doelstellingen leveren.
- Waar mogelijk en van meerwaarde regionaal samenwerken op het gebied van aangepast sporten.
- Verbeteren en intensiveren van de communicatie over aangepast sportaanbod.

***1.1 Monitoren van de Nederlandse Norm Gezond Bewegen voor alle inwoners.***

Het voldoen aan de beweegrichtlijn en Sportdeelname wordt jaarlijks gemeten in de gemeentelijke Stadspeiling Sport en Bewegen. Hieronder een ontwikkeling van deze indicatoren.

| | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Nederlandse Norm Gezond Bewegen 18-64 jaar | 25% | 25% | 28% | 29% | 28% | 26% | 29% |
| Nederlandse Norm Gezond Bewegen+ 65 jaar | 25% | 28% | 25% | 29% | 28% | 28% | 27% |
| Sportbeoefening vanaf 18 jaar | 71% | 72% | 72% | 75% | 73% | 73% | 77% |
| Sportbeoefening vanaf 65 jaar | 63% | 63% | 62% | 70% | 64% | 67% | 63% |

De stadspeiling laat bij veel onderwerpen door de jaren veelal vergelijkbare cijfers zien en in hoofdlijnen is er op basis van deze cijfers een licht positieve ontwikkeling te zien (al was er een opvallende piek in 2021, mogelijk hield dit verband met tweede jaar van corona).

*Landelijke cijfers geven aanleiding tot zorg*
Naast de monitoring vanuit de stadspeiling, zijn er ook landelijke onderzoeken waarin Zoetermeer kan worden vergeleken met landelijke of regionale cijfers. Deze cijfers laten zien dat Zoetermeer (zie onder andere het Stadsbeeld van Samen Zoetermeer Gezond en sites als waarstaatmijngemeente.nl) een reden heeft om zich zorgen te maken. Zoetermeerders leven minder gezond, bewegen minder en hebben meer chronische aandoeningen vergeleken met Nederlanders in het algemeen. Ook is er een forse vergrijzing aanstaande. Daarnaast is de voorspelling dat het overgewicht in Nederland flink zal toenemen. Blijvende inzet op preventie (sport, bewegen, gezondheidsbeleid) is nodig.

| | **Zoetermeer** | **Nederland** |
|---|---|---|
| Voldoet aan beweegrichtlijn | 38,6% | 47,5% |
| Overgewicht | 54,8% | 50,3% |
| Levensverwachting in jaren | 82,4 jaar | 81,6 jaar |

* Volwassen, Waarstaatjegemeente.nl meting van 2022 en Stadsbeeld Samen Zoetermeer Gezond

In tegenstelling tot bovenstaande cijfers, zijn de ontwikkelingen van sportende jongeren in Zoetermeer positief in verhouding tot Regio Haaglanden en eerdere metingen. Dit zou mogelijk kunnen komen door een hoger aandeel respondenten met een hoger opleidingsniveau.

| | **Zoetermeer** | **Regio Haaglanden** |
|---|---|---|
| Sport wekelijks bij een club, vereniging of Sportschool | 80% | 74% |
| Wekelijks actief in de vrije tijd | 92% | 88% |
| Fietst of loop elke dag naar school of stage | 75% | 70% |

* Jongeren (12-18 jaar), Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 GGD Haaglanden

***1.2 Openstellen van een tijdelijk impulsbudget voor vernieuwende concepten ten behoeve van jeugd, ouderen en mensen met een beperking of achterstand en/of inzet op sociaal maatschappelijk inzet.***
Hier is invulling aangegeven door de subsidieregeling 'Sport als supporter van Zoetermeer' te ontwikkelen. Deze subsidieregeling had als doel om nieuw sportaanbod te ondersteunen, met als nevendoel de samenwerking met andere maatschappelijke organisaties te verbeteren en was gericht op 'sport in te zetten als middel'. De gemeente gaf 'voorzetten' die sportaanbieders met goede ideeën mochten 'inkoppen'. Ieder jaar kregen ongeveer tien ideeën de kans om hun initiatief te ondersteunen. Zie als voorbeeld van een initiatief en voor nadere uitleg, dit filmpje.

De regeling is gestopt en vervangen door de laagdrempelige stimuleringsbijdrage van het Sportakkoord
(zie ook Speerpunt 4).

Maatschappelijke betrokkenheid (zie ook 3.1)
Uit de verenigingsmonitor 2022 blijkt dat de helft van de verenigingen zich inzet voor het ontwikkelen van activiteiten voor specifieke doelgroepen. Dit percentage is iets hoger dan landelijk het geval is (43%). Uit dezelfde monitor blijkt ook dat in Zoetermeer 44% van de verenigingen een voldoende of goed scoort op maatschappelijke oriëntatie. Ook dit is hoger dan landelijke gemiddelde (30%).

***1.3 Formeren van een werkgroep om indicatoren voor de ontwikkeling van het sport(stimulerings)beleid vast te stellen***
De werkgroep zoals bedoeld in de Sportagenda is niet tot stand gekomen als gevolg van tijdgebrek. Er is op andere wijze gemonitord. Zie ook 1.4.

***1.4 Periodiek evalueren van stimuleringsactiviteiten en selecteren van díe activiteiten die de grootste bijdrage aan de doelstellingen leveren.***
Buurtsportcoaches houden het bereik van het aantal deelnemers van activiteiten ieder jaar bij. Succesvolle initiatieven worden behouden en doorontwikkeld en andere komen te vervallen. Met partners wordt bij grotere projecten geëvalueerd hoe succesvol een activiteit was.

Momenteel worden onderdelen van de aanpak van 'Integraal werken aan de gezonde stad' geanalyseerd. Hierbij zit ook een koppeling met activiteiten van sport. Dit is nog in ontwikkeling.

***1.5 Waar mogelijk en van meerwaarde regionaal samenwerken op het gebied van aangepast sporten.***
Sinds 2019 is er een samenwerkingsovereenkomst met gemeenten uit Regio Haaglanden waarbij wordt ingezet op 'Inclusief sporten en bewegen'. Het aangepast sporten is er voor iedereen die, vanwege een chronische ziekte of een lichamelijke, auditieve, visuele, verstandelijke en/of psychische beperking ondersteuning nodig heeft of vragen heeft op het gebied van sport en bewegen.

De samenwerking heeft geleid tot:
- Kennisuitwisseling en versterking van netwerken van professionals gericht op aangepast sporten.
- Zoetermeer is aangesloten op de landelijke website 'www.unieksporten.nl'. Op de website Uniek sporten staat een overzicht van de mogelijkheden voor aangepast sporten per gemeente.
- Bijna ieder jaar vindt vanuit deze samenwerking een regionaal aangepast Sporttoernooi plaats. In 2025 zal dit in Zoetermeer plaatsvinden.

***1.6 Verbeteren en intensiveren van de communicatie over aangepast sportaanbod***
Zie toelichting 1.5 over de aansluiting bij 'www.unieksporten.nl'. Het voordeel van deze website is dat niet alleen Zoetermeers aanbod te vinden is, maar ook regionaal.

Naast een website is ook een buurtsportcoach met als aandachtspunt 'Inclusie en ouderen'. Vragen en initiatieven voor deze doelgroepen worden door deze buurtsportcoach behandeld.

Communicatie zit hem niet alleen in een website, maar ook in het laten ervaren. De buurtsportcoaches organiseren daar (veelal met speciaal onderwijs en diverse sportaanbieders) beweegmomenten. Zie hier het traject van 'Buitengewoon Bewegen' (zie filmpje hieronder) en de 'Sportdag Speciaal Onderwijs'.

***1.7 Overig***
Buurtsportcoaches (voorheen combinatiefunctionaris sport)
De buurtsportcoaches zijn een belangrijke schakel met de focus op sport en bewegen. Het hele jaar door worden activiteiten georganiseerd in de buitenruimte in de wijken. Dit gebeurt vanuit de buurtsportcoaches zelf, maar ook met partners uit de wijk of stad zoals sportverenigingen, gezondheidspartners, jeugd en onderwijs.
Naast de structurele sportactiviteiten in wijken worden diverse projecten/events georganiseerd. Denk aan de schoolsporttoernooien, sportdagen voor aangepaste sporten en Nationale sportweek. Per jaar zijn 70.000 tot 100.000

(niet unieke) deelnemers bereikt bij activiteiten van de buurtsportcoaches. Waarderingcijfer (sport)activiteiten vanuit de gemeente is een 8,1 (Stadspeiling 2023 deelrapport sport en bewegen)
Voor video impressies van diverse projecten en activiteiten in de afgelopen jaren, zie deze Youtube-pagina.

Ouderen
Er werd al ingezet op activiteiten voor ouderen. Sinds 2023 wordt dit thematisch opgepakt als Brede Activiteiten Voor Ouderen (BRAVO!) Met het BRAVO! programma wordt ingezet op ouderen, met als doel om zo fijn, fit en gezond mogelijk ouder te worden. Zo kunnen zij langer zelfstandig blijven, hun kwaliteiten inzetten en meedoen in de samenleving.
Alle activiteiten staan in het teken van informatie, bewegen, fitscans en verbinden. Activiteiten die ouderen helpen om langer en beter vitaal te blijven. Denk hierbij aan het geven van workshops over gezonde voeding, het organiseren van beweeg- en sportactiviteiten en valpreventie. Hierbij wordt actief samengewerkt tussen Sociaal Domein en Sport. Zie ook de evaluatie van het BRAVO-festival in 2024.

Zwemmen
• Voor de Speciaal (basis) onderwijsscholen wordt schoolzwemmen aangeboden (de scholen betalen deels mee). De gemeente merkt dat in de recente jaren het animo voor het schoolzwemmen onder de scholen afneemt. Dit dient nader besproken te worden met de scholen om te onderzoeken of dit structureel is of dat zij toch weer willen dan wel kunnen aansluiten.

• De gemeente kent een zwemstimuleringsregeling waarbij (ouders van) kinderen met een leeftijd van 6 jaar, 100 euro kunnen aanvragen als zij zwemmen voor hun A-diploma. De bijdrage is niet afhankelijk van inkomen, maar enkel van geboortejaar. Er valt niet te zeggen of deze bijdrage zorgt voor meer zwemmende kinderen van ouders die voldoende inkomen hebben. Wel over het gebruik van de bijdrage onder de doelgroep, zie hieronder.

| Jaar | Aantal kinderen | Aanvragen | Procent |
|---|---|---|---|
| 2018 | 1436 | 981 | 68% |
| 2019 | 1343 | 860 | 64% |
| 2020 | 1418 | 870 | 61% |
| 2021 | 2820 | 776 | 28% |
| 2022 | 2822 | 890 | 32% |
| 2023 | 2807 | 794 | 28% |
| 2024 | 1348 | 804 | 60% |

In de coronajaren was er minder gebruik gemaakt van de tegemoetkoming. De gemeente heeft zich wel flexibel opgesteld als ouders zich buiten de officiële indieningstermijn hadden aangemeld.

Bijdrage vanuit armoedebeleid
Vanuit de ZoetermeerPas en Stichting Leergeld kunnen mensen uit huishoudens met minder inkomsten een bijdrage ontvangen voor contributie, zwemles (primair voor kinderen) en eventueel sportbenodigdheden. Hier wordt breed gebruik van gemaakt.

Cijfer 2024:
- In 2024 waren 99 sportaanbieders aangesloten bij de ZoetermeerPas.
- Ruim € 300.000 is gebruikt bij sportaanbieders
- Ruim € 135.000 is ingezet voor zwemlessen.

***Speerpunt 2: Accommodaties op orde***
Sportverenigingen, andere sportaanbieders en individuele sporters moeten kunnen beschikken over voldoende en kwalitatief goede sportvoorzieningen. In de sportagenda is ook aandacht voor herziening van huurtarieven, gericht op transparantie, eerlijkheid en stimulering van maatschappelijke inzet.

Wat zouden we concreet doen?
- Uitvoering geven aan de onderhouds- en verduurzamingsmaatregelen uit het Meerjaren OnderhoudsPlan (MJOP) voor de bestaande accommodaties.
- Uitvoeren van een capaciteitsonderzoek voor binnen- en buitensportaccommodaties.
- Inzichtelijk maken van de hoogte van kostendekkende tarieven en de indirecte subsidie per vereniging/accommodatie.
- In samenspraak met de verenigingen uitwerken van een transparant tarievenstelsel en subsidiëring, gekoppeld aan de stimuleringsregeling voor maatschappelijke activiteiten
- Uitvoeren van een onderzoek naar een optimale eigendomssituatie van sportaccommodaties.
- Uitvoering geven aan het (eerder genomen) raadsbesluit voor het realiseren van 'Gymworld', renovatie van de Noordwesterhal en het realiseren van ballonhallen bij MHCZ.

***2.1 Uitvoering geven aan de onderhouds- en verduurzamingsmaatregelen uit het Meerjaren OnderhoudsPlan (MJOP) voor de bestaande accommodaties.***
Dit is en wordt doorlopend gedaan. Een nader op te stellen Integraal Huisvestings Plan na de vaststelling van een investeringsagenda zal helpen om nog beter in beeld te brengen welke investeringen gedaan moeten worden.

***2.2 Uitvoeren van een capaciteitsonderzoek voor binnen- en buitensportaccommodaties.***
In 2020,2021 en 2022 zijn in opdracht van de gemeente Capaciteitsonderzoeken uitgevoerd (zie ook dit memo met bijlagen d.d. 17 maart 2021). Dit maakte inzichtelijk dat er momenteel al een tekort is aan sportaccommodaties en dat dit tekort verder zal toenemen als Zoetermeer meer inwoners krijgt.

Dit heeft ertoe geleid dat het college investeringsbudget heeft gereserveerd voor sportaccommodaties. In 2025 wordt een Investeringsagenda behandeld in de gemeenteraad.

***2.3 Inzichtelijk maken van de hoogte van kostendekkende tarieven en de indirecte subsidie per vereniging/ accommodatie./2.4 In samenspraak met de verenigingen uitwerken van een transparant tarievenstelsel en subsidiëring, gekoppeld aan de stimuleringsregeling voor maatschappelijke activiteiten. /2.5 Uitvoeren van een onderzoek naar een optimale eigendomssituatie van sportaccommodaties.***
De combinatie van punten 2.3 t/m 2.5 zijn zeer tijdsintensieve processen.

Alhoewel de intentie bij aanvang er was, heeft dit niet de prioriteit gekregen boven andere (onverwachte) ontwikkelingen die veel tijd in beslag namen. Denk hierbij aan corona, de wens voor het realiseren van een nieuw zwembad, tegenvallende prijsontwikkelingen waardoor aanpassingen van plannen noodzakelijk waren.

Waardering sportvoorzieningen

| | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Waardering Sportvoorzieningen | 6,8 | 7,0 | 7,0 | 6,6 | 6,6 | 7,1 |

Gemiddelde rapportcijfer voor binnensportvoorzieningen, (sporthallen en -zalen), buitensportaccommodaties (sportvelden en -banen van verenigingen), zwembaden en commerciële sportvoorzieningen (zoals SnowWorld en Silverdome); sportverenigingen Bron: Stadspeiling Sport en Bewegen Gemeente Zoetermeer

In 2023 waren de waarderingscijfers voor sportvoorzieningen:

- binnensportaccommodaties: 7,2
- buitensportaccommodaties: 7,5
- zwembaden: 5,5 (afgenomen voor de opening van de Watergeus)
- commerciële sportvoorzieningen: 7,4
- sportverenigingen: 7,8
- openbare buitensportvoorzieningen, 6,8
- hardlooproutes en fietsroutes een 7,8

Noot: laatste twee waarderingscijfers maken geen onderdeel uit van de bovenstaand gemiddelde.



***2.6 Uitvoering geven aan het (eerder genomen) raadsbesluit voor het realiseren van 'Gymworld', renovatie van de Noordwesterhal en het realiseren van ballonhallen bij MHCZ.***

Er zijn diverse grootschalige sportaccommodatieprojecten gestart en afgerond.

- Gymworld is in 2020 geopend. Dit is een gymvoorziening geworden inclusief ruimte voor Free running, dansen en fysiotherapie.
- De voormalige Noordwesterhal is gerenoveerd heet sinds de renovatie Sporthal de Limiet en is de thuisbasis voor volleybal en badminton en heeft een dojo.
- In 2024 is het nieuwe zwembad de Watergeus geopend met een recreatieve zwemfunctie, een doelgroepenbad en een wedstrijdbad. Hiermee is invulling gegeven om in Zoetermeer wederom recreatief te kunnen zwemmen.

Het zijn stuk voor stuk sportvoorzieningen waar Zoetermeer trots op mag zijn. Er is een aantal iconische sportvoorzieningen bijgekomen waar Zoetermeer nog vele jaren van kan genieten. Tegelijkertijd is dit te vaak gepaard gegaan met een benodigde verhoging van budget en uitloop van de planning. De leerpunten dienen meegenomen te worden in de volgende projecten.

**Overig**

Investeringssubsidie en gemeentegarantie amateurverenigingen

In 2020 is een evaluatie gehouden over de Investeringssubsidie en gemeentegarantie voor amateurverenigingen. In navolging van de evaluatie is besloten extra geld toe te voegen aan de bestemmingsreserve en om de verordening te actualiseren. Hierbij heeft de gemeenteraad onder andere besloten:

- dat verenigingen een hoger maximaal bedrag in een periode van 5 jaar mogen aanvragen,
- dat meer soorten amateurverenigingen hier gebruik van mogen maken (ook natuur),
- dat toegankelijkheids- en duurzaamheidsinvesteringen aanspraak mogen maken op 33% van de kosten in plaats van 25%.

Sinds vaststelling van de nieuwe verordening (februari 2023) zijn subsidies verstrekt aan zes sportverenigingen, drie scoutingverenigingen en een cultuurvereniging. Het gaat hierbij om verbeteren van accommodaties, aanschaf materiaal en verbeteringen voor duurzaamheid.

Sportvoorzieningen in de openbare ruimte

Er zijn meerdere ontwikkelingen geweest voor sporten in de openbare ruimte (onderdeel van het Speelbeleid en afdeling Stadsbeheer). Hieronder een aantal van deze ontwikkelingen.

Krajicek Playground Meerzicht upgrade

de Krajicek Playground in Meerzicht heeft een upgrade gekregen. De gemeente heeft hiervoor een projectplan ingediend bij Krajicek foundation en op basis hiervan een upgrade gewonnen. Hierbij heeft de gemeente wel bijgedragen met co-financiering;

Beweegpark Noord AA

Een particulier initiatief dat heeft geleid tot een aantrekkelijke beweegvoorziening met onder andere fitness, freerunning en een hardloopbaan. De gemeente heeft ondersteund met een bijdrage (verder heeft de initiatiefnemer gezorgd voor diverse

andere fondsen);

Skateplek
Er is een skateplek in Oosterheem ontstaan op basis van een handtekeningenactie van een jongere. Deze voorziening wordt veel wordt gebruikt;

Rondje gezond Entree:
Vanuit het project van de Entree is 'Rondje gezond Entree' ontwikkeld. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de middelen die de gemeenteraad ter beschikking heeft gesteld voor 'buitengym locaties'. Er zijn nog middelen over voor meer buitengyms.

Waardering sportvoorzieningen

| | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Waardering Sportvoorzieningen | 6,8 | 7,0 | 7,0 | 6,6 | 6,6 | 7,1 |

Gemiddelde rapportcijfer voor binnensportvoorzieningen, (sporthallen en -zalen), buitensportaccommodaties (sportvelden en -banen van verenigingen), zwembaden en commerciële sportvoorzieningen (zoals SnowWorld en Silverdome); sportverenigingen
Bron: Stadspeiling Sport en Bewegen Gemeente Zoetermeer

In 2023 waren de waarderingscijfers voor sportvoorzieningen:
- binnensportaccommodaties: 7,2
- buitensportaccommodaties: 7,5
- zwembaden: 5,5 (afgenomen voor de opening van de Watergeus)
- commerciële sportvoorzieningen: 7,4
- sportverenigingen: 7,8
- openbare buitensportvoorzieningen, 6,8
- hardlooproutes en fietsroutes een 7,8

Noot: laatste twee waarderingscijfers maken geen onderdeel uit van de bovenstaand gemiddelde.

***Speerpunt 3: Vitale sportverenigingen***

De belangrijkste taak van sportaanbieders is en blijft het aanbieden van mogelijkheden voor sport en bewegen. Tegelijk is er een kracht bij het oppakken van andere maatschappelijke doelstellingen. Om deze redenen is het belangrijk dat er in Zoetermeer sprake is van vitale sportverenigingen.

Wat zouden we concreet doen?

- Vaststellen van een definitie en monitoringsinstrument voor vitale sportaanbieders.
- Dienstverlening van het Sportloket uitbreiden met de inzet van een verenigingsondersteuner die inhoudelijk verenigingen ondersteunt
- Jaarlijks organiseren van drie sportcafés voor sportverenigingen (en afhankelijk van het thema overige sportaanbieders: maatschappelijke partners en commerciële organisaties).

***3.1 Vaststellen van een definitie en monitoringsinstrument voor vitale sportaanbieders.***

Voor de lokale monitor in de gemeente Zoetermeer is aansluiting gezocht bij de landelijke verenigingsmonitor van het Mulier Instituut. In de lokale monitor is aandacht voor de kernthema's: het ledenbestand, ervaren knelpunten, samenwerkingspartners, beleid, financiën, het (vrijwilligers)kader en de accommodatie. Voor sportverenigingen wordt mede op basis van deze punten hun vitaliteit bepaald. Vitaliteit bestaat uit de organisatiekracht van de vereniging en de maatschappelijke oriëntatie van de verenigingen. Uitgangspunt is het basismodel vitale sportclubs (Lucassen & Van Kalmthout, 2015)

De tweede keer dat de verenigingsmonitor is afgenomen was in 2022 (net na corona). De belangrijkste conclusies waren:

- Ruim de helft van de sportverenigingen in de gemeente Zoetermeer is voldoende tot goed in staat hun sportaanbod te organiseren (58%).
- De overige verenigingen slagen daarin matig of onvoldoende (42%).
- Het kader en de accommodatie vormen de grootste aandachtspunten voor de sportverenigingen. Ruim de helft van de verenigingen heeft te maken met openstaande vacatures.
- De beschikbaarheid van de accommodatie is het grootste knelpunt.
- Sportverenigingen in de gemeente Zoetermeer zijn meer maatschappelijk georiënteerd dan landelijk.
- Een kwart van de verenigingen scoort op zowel organisatiekracht als maatschappelijke oriëntatie onder de maat: dit zijn kwetsbare verenigingen. Dit zijn overwegend kleine en binnensportverenigingen.
- Drie op de tien verenigingen in de gemeente Zoetermeer kunnen worden beschouwd als vitale vereniging (30%). Dit zijn met name grote- en middelgrote verenigingen.

Begin 2025 vindt wederom een Verenigingsmonitor plaats.

### 3.2 Dienstverlening van het Sportloket uitbreiden met de inzet van een verenigingsondersteuner die inhoudelijk verenigingen ondersteunt

Verenigingsondersteuning en Sportloket
Direct na vaststelling van de Sportagenda is een verenigingsondersteuner aangetrokken. De verenigingsondersteuner is het eerste contactpersoon achter het Sportloket en biedt zowel individuele (advies/doorverwijzing) ondersteuning als collectieve ondersteuning. Het sportloket wordt frequent benaderd door een grote groep sportaanbieders.

Er is ook meerdere keren per jaar een Sportloket nieuwsbrief over lokale verenigingsondersteuning en ontwikkelingen op sportgebied. Daarnaast worden er meerdere (digitale) sportcafés georganiseerd met als doel te netwerken en kennis te delen. Ook kan men bij het Sportloket terecht voor vragen over vrijwilligerswerving en -behoud, ledenwerving en -behoud, bestuurlijke vraagstukken, subsidies en financiën.

Met name in tijd van corona werd extra duidelijk welke functie het Sportloket heeft als het gaat om snelle communicatie.

Convenant Sportloket
Landelijk wordt gestimuleerd om sportloketten op te richten. Een duidelijke loketfunctie waar de sportaanbieders terecht kunnen voor al hun vragen en waar ook een doorverwijzing naar andere ondersteuningsmogelijkheden gegeven kan worden. Samen met NOC*NSF heeft de gemeente een onderzoek gedaan naar de Zoetermeerse situatie. Een belangrijke conclusie is dat het huidige Sportloket al een belangrijke basis heeft die in een werkwijze die aansluit bij de landelijke visie.

Een advies vanuit NOC*NSF om het Sportloket verder te versterken, is om over te gaan tot een convenant met verschillende landelijke en lokale partijen die ondersteuning kunnen geven aan Zoetermeerse sportaanbieders. Dit convenant is in 2024 ondertekend met NOC*NSF, Rabobank en enkele sportbonden KNVB, KNGU en Platform Ondernemende Sportaanbieders.

### 3.3 Jaarlijks organiseren van drie sportcafés voor sportverenigingen (en afhankelijk van het thema overige sportaanbieders: maatschappelijke partners en commerciële organisaties).

Ieder jaar worden Sportcafés georganiseerd. De verenigingsondersteuner neemt hierin het voortouw. Na sommige Sportcafés kunnen geïnteresseerden een verdiepingsmodule over het onderwerp volgen.

***Speerpunt 4: Sport in de maatschappij***
Sport is een kansrijk hulpmiddel bij maatschappelijke uitdagingen. Het doel was om dit te benutten bij de thema's participatie, gezondheid, welzijn en veiligheid.

Wat zouden we concreet doen?
- Organiseren van een jaarlijks 'Sportief wijkoverleg' per wijk, waarbij wijkteams, sportaanbieders en maatschappelijke instellingen worden uitgenodigd.
- Opstellen van een stimuleringsregeling voor sociaal-maatschappelijke sportprojecten (in samenhang met de discussie over tarieven, zie 'Accommodaties op orde').
- Inzetten van een tijdelijk impuls om op korte termijn vernieuwende initiatieven voor maatschappelijke inzet financieel te ondersteunen (vooruitlopend op de stimuleringsregeling).
- Uitreiken van de prijs 'Sociaalste sportaanbieder van het jaar' bij het jaarlijkse sportgala.
- Formeren van een werkgroep om indicatoren voor de ontwikkeling van sport en het sociaal domein vast te stellen (Zie ook Zoetermeerders zijn actief!)

***4.1 Organiseren van een jaarlijks 'Sportief wijkoverleg' per wijk, waarbij wijkteams, sportaanbieders en maatschappelijke instellingen worden uitgenodigd.***
Het opzetten van sportieve wijkoverleggen is geprobeerd, maar dit was geen succes. Contact over specifieke projecten en elkaar opzoeken in de wijk blijkt de voorkeur te hebben.

***4.2 Opstellen van een stimuleringsregeling voor sociaal-maatschappelijke sportprojecten (in samenhang met de discussie over tarieven, zie 'Accommodaties op orde')***
***En***
***4.3 Inzetten van een tijdelijk impuls om op korte termijn vernieuwende initiatieven voor maatschappelijke inzet financieel te ondersteunen (vooruitlopend op de stimuleringsregeling).***
Zoals toegelicht bij 1.2. was er een tijdelijk impulsbudget dat is overgegaan in een stimuleringsbijdrage van het Zoetermeerse Sportakkoord.

Nadere toelichting Sportakkoord
In het landelijk sportakkoord hebben partijen (NOC*NSF, Vereniging Sport en Gemeente, ministerie van VWS en Platform Ondernemende Sport) onderschreven dat sport en bewegen van grote waarde is voor individuen en voor de samenleving. Het werd gestimuleerd dat ook lokale Sportakkoorden worden gesloten. Zoetermeer heeft ook een Zoetermeers Sportakkoord gesloten in 2020 en dit is geactualiseerd in 2022.

Het Sportakkoord heeft grote raakvlakken met de ambities van gemeentelijk sportbeleid, maar het verschil is dat het Sportakkoord 'van de stad' is. De gemeente heeft een faciliterende rol, maar is verder slechts partner. De regie ligt bij de regiegroep. Om de ambities uit het Sportakkoord te behalen, is een budget beschikbaar vanuit het Rijk. Deze wordt in de praktijk primair ingezet voor de stimuleringsbijdrage voor nieuwe (maatschappelijke) sportinitiatieven. De regiegroep van het Sportakkoord bestaat uit een voorzitter Sportvereniging, vertegenwoordiging van een welzijnspartij, vertegenwoordiging van een school, gemeente en onafhankelijke voorzitter. Deze regiegroep beoordeelt de aanvragen voor een stimuleringsbijdrage. Het Sportakkoord loopt landelijk tot en met 2026 en wordt dan geëvalueerd. Het is nog niet bekend of dit wordt gecontinueerd.

**4.4 Uitreiken van de prijs 'Sociaalste sportaanbieder van het jaar' bij het jaarlijkse Sportgala.**

Dit is gedaan. Meer informatie bij 5.1.

**4.5 Formeren van een werkgroep om indicatoren voor de ontwikkeling van sport en het sociaal domein vast te stellen (Zie ook Zoetermeerders zijn actief!)**

Dit is hetzelfde actiepunt als 1.3

***Speerpunt 5: Trots op Zoetermeer***

De gemeente richt zich primair op de breedtesport en legt daarmee een fundament voor topsport, waar verenigingen en sportaanbieders op kunnen voortbouwen. We zijn trots op de prestaties van de Zoetermeerse topsporters. We zetten hen dan ook graag in het zonnetje tijdens ons Sportgala. Daarnaast ondersteunt de gemeente sportevenementen die bijdragen aan een consistente profilering van Zoetermeer als een stad van (winter)sport & leisure.

Wat zouden we concreet doen?

- Jaarlijks organiseren van het Sportgala.
- Subsidie verstrekken voor sportevenementen die aansluiten op de gewenste profilering van Zoetermeer.

***5.1 Jaarlijks organiseren van het Sportgala.***

Ieder jaar wordt het Sportgala georganiseerd. Deze is in de afgelopen jaren weer verplaatst van Zoetermeer Culinair naar het Stadstheater. In Coronatijd is er ook een digitaal Sportgala georganiseerd, waar geen prijzen zijn uitgereikt, maar interviews waren met oud winnaars en bestuursleden van verenigingen. In de afgelopen jaren zijn ook nieuwe categorieën toegevoegd: De meest maatschappelijke aanbieder (zie 4.4), Uniek sporter van het jaar en Coach van het jaar.

***5.2 Subsidie verstrekken voor sportevenementen die aansluiten op de gewenste profilering van Zoetermeer.***

In de afgelopen jaren is vanuit het sportbeleid een (bescheiden) subsidie gegeven voor het organiseren van sportevenementen. Dit heeft bijgedragen aan diverse sportactiviteiten die gericht zijn op sportevenementen met profileringswaarde voor de stad. Voorbeelden van evenementen die hiermee ondersteund zijn in de afgelopen jaren: Europese tafeltenniscompetitie bij Taverzo, Ilion Highjump, Kunstschaatswedstrijden in SilverDome, Beneluxcup Mountainbike en Europees Parafloorball (rolstoelhockey).

***Overig***

De gemeente heeft in de afgelopen twee jaar sportpenningen uitgereikt. Een voor de topsportprestaties van shortrackster Yara van der Kerkhof. De andere voor de inzet van Jasper Hartveld voor de sport in Zoetermeer en in het bijzonder de realisatie van Beweegpark Noord Aa.